

**Verbetering Waaldijken
Ijzendoorn-Tiel (hm (N) 130-214)
Projectnota/MER: bijlagen**

Opdrachtgever: Polderdistrict Betuwe
Postbus 25
6660 AA ELST

Grontmij Gelderland
Arnhem, mei 1998

Inhoudsopgave

O.N.: 1264561

1	Samenstelling advies- en projectgroep	3
2	Adviesgroepvergadering 30 januari 1997	4
3	Adviesgroepvergadering 17 april 1997	5
4	Adviesgroepvergadering 12 juni 1997	6
5	Adviesgroepvergadering 11 november 1997	7
6	Adviesgroepvergadering 17 december 1997	8
7	Adviesgroepvergadering 5 februari 1998	9
8	Adviesgroepvergadering 9 april 1998	10
9	Nieuwsbulletins	11

1 Samenstelling advies- en projectgroep

Samenstelling adviesgroep voor het dijkvak IJzendoorn-Tiel:

J.G. Bleeker	Provincie Gelderland
J.J.H.M. Mannaerts	Rijkswaterstaat, dir. Oost-Nederland
H.J. Zomerdijk	Gemeente Echteld
G. Visser	Gemeente Echteld/DOW Midden-Betuwe
R. Snoep	Gemeente Tiel
Mw. A. van Eldik	Bewoonster IJzendoorn
A. Datema	Hist. Kring Kesteren e.o.
W.B.P.M. Lases	Ver. Oudheidkamer Tiel e.o.
F.J. Jansen	Rijksdienst v.d. Monumentenzorg
R.W. Siebers	St. Red ons Rivierlandschap/Bond Heemschut
E. Waterval	Kamer van Koophandel Rivierenland
G.D.J. Zoetekouw	GLTO
G.S. Stam	Recreatieschap Over-Betuwe
H.H.R. van Loenen Martinet	St. Gelderse Milieufederatie
Mw. I. Reuselaars	Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek
W.A.A. Lammertink	St. Het Geldersch Landschap
J.J. Kuipers	Grontmij Gelderland
J.G. van Leeuwen	Polderdistrict Betuwe (voorzitter)
F.C. Verbrugh	Polderdistrict Betuwe
J.W.Th.M. van Meegen	Polderdistrict Betuwe
C.G. de Vrieze	Polderdistrict Betuwe
J.A. Vos	Polderdistrict Betuwe (projectleider)
J.J. Kuipers	Grontmij Advies & Techniek (adviseur)

Samenstelling projectgroep voor het dijkvak IJzendoorn-Tiel:

J.G. Bleeker	Provincie Gelderland
J.J.H.M. Mannaerts	Rijkswaterstaat, dir. Oost-Nederland
H.J. Zomerdijk	Gemeente Echteld
G. Visser	Gemeente Echteld/DOW Midden-Betuwe
J. Smulders	Gemeente Tiel
R. Snoep	Gemeente Tiel
J.G. van Leeuwen	Polderdistrict Betuwe
F.C. Verbrugh	Polderdistrict Betuwe
J.W.Th.M. van Meegen	Polderdistrict Betuwe
C.G. de Vrieze	Polderdistrict Betuwe
J.A. Vos	Polderdistrict Betuwe (projectleider)
J.J. Kuipers	Grontmij Advies & Techniek (adviseur)

2 Adviesgroepvergadering 30 januari 1997



Polderdistrict BETUWE

Onderwerp:

**Adviesgroepvergadering
dijkvak IJzendoorn-Tiel**

VERSLAG D15-A1

Opgesteld door: C.J.M. van Iersel

Datum bespreking: 30 januari 1997

Deelnemers:

J.G. van Leeuwen
F.C. Verbrugh
J.W.Th.M. van Meegen
C.G. de Vrieze
J.A. Vos
C.J.M. van Iersel
J.G. Bleeker
J.J.H.M. Mannaerts
H.J. Zomerdijk
G. Visser
J. Smulders
R. Snoep
F.J. Jansen
J. Reuselaars
R.W. Siebers

G.S. Stam
G.D.J. Zoetekouw
Mw. M.E. Voskens-Drijver

Namens:

Polderdistrict Betuwe (voorzitter)
Polderdistrict Betuwe
Polderdistrict Betuwe
Polderdistrict Betuwe
Polderdistrict Betuwe
Polderdistrict Betuwe
Polderdistrict Betuwe
Provincie Gelderland
Rijkswaterstaat
Gemeente Echteld
Gemeente Echteld
Gemeente Tiel
Gemeente Tiel
Rijksdienst v.d. Monumentenzorg
Rijksdienst v.h. Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB)
St. Red ons Rivierlandschap/
Bond Heemschut
Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal
ZMO/GLTO
Grontmij

Afwezig met kennisgeving:

J. Kuipers
R.R. van Loenen Martinet
R.E. de Bruin
C.M. Schepers

Grontmij
St. Gelderse Milieufederatie
Kamer van Koophandel
Staatsbosbeheer

Verslag in afschrift aan:

Deelnemers
SA/SF

Polderdistrict Betuwe

Actie VERSLAG

1. Opening

De heer Van Leeuwen opent de vergadering en heet de aanwezigen van harte welkom. Hij wijst erop dat de adviesgroepleden tot op heden geïnformeerd zijn over de aanvang en het beginstadium van de voorbereiding van het dijkverbeteringsproject voor dit dijkvak door middel van Nieuwsbulletins. Vanaf heden zal de adviesgroep zijn werk gaan verrichten.

De adviesgroep werkt met vaste vertegenwoordigers voor bepaalde belangen die bij dijkverbetering zijn betrokken. De bewoners, die zitting willen hebben in de advies-

groep, moeten zich van hun achterban vergewissen door het verzamelen van handtekeningen van buurtbewoners. Tot op heden hebben zich helaas nog geen bewoners gemeld, die aan deze eis voldoen. De heer Zomerdijk wijst op de mogelijkheid om buurtvereniging Harlekei te IJzendoorn en de dorpsvereniging Echteld te benaderen.

PdBet. De heer Van Leeuwen antwoordt dat het polderdistrict met hen contact zal opnemen.

Daarnaast vraagt de heer Zomerdijk of alle aanwonenden aan de dijk de Nieuwsbulletins hebben ontvangen, dat wil zeggen: ook de bewoners van de Wielewaal, waarvan de tuinen aan de dijk grenzen. De heer Vos antwoordt dat deze in principe ook de Nieuwsbulletins hebben ontvangen. Hij zal dit echter nakijken. [*Noot: Zij hebben inderdaad de Nieuwsbulletins reeds ontvangen.*]

De heer Van Leeuwen geeft aan dat het polderdistrict streeft naar een open communicatie met de adviesgroepleden. Door gezamenlijk en in een open communicatie te werken aan het ontwikkelen van het dijkverbeteringsplan en de projectnota/MER verwacht hij van de adviesgroepleden dat zij zich verantwoordelijk voelen voor en meedenken met het totale plan.

2. Voorstellen en introductie deelnemers.

Zie lijst van aanwezigen.

PdBet. De heer Van Leeuwen vraagt of er historische verenigingen in het gebied actief zijn. De heer Zomerdijk wijst op de Historische Vereniging Kesteren e.o. Het polderdistrict zal hiermee contact opnemen.

3. Inventarisatie van de aspecten cq. deelnemers.

De heer Van Meegen loopt aan de hand van een bij dit verslag gevoegde plattegrond het traject van dit dijkvak langs.

Het dijkvak begint ca. 1 km. ten oosten van IJzendoorn. Op het dijkgedeelte tussen IJzendoorn en het A.R.kanaal is een korte stevige berm aanwezig, welke is aangelegd bij een dijkverbetering uit de zeventiger jaren. Aan de hand van een nadere inventarisatie door Grontmij zal blijken wat de precieze tekortkomingen aan de dijk zijn.

Met Rijkswaterstaat voert het polderdistrict overleg over de verbetering van de Voorhavendijken. Vooralsnog worden deze niet in de verbetering van dit dijkvak opgenomen.

Daarnaast noemt de heer Van Meegen de gemeentelijke plannen voor dit gebied.

Op het grondgebied van de gemeente Echteld zijn steenfabriek Korevaar en het industrieterrein van Dekker van belang. Voor het terrein rond steenfabriek Korevaar bestaan plannen om de uiterwaarde te verlagen in het kader van natuurontwikkeling en met name in het kader van de beleidslijn *Ruimte voor de Rivier*.

De gemeente Tiel kent een drietal plannen, welke reeds deels zijn vastgesteld. Het betreft:

1. Fort Sint Andries: het ligt in de bedoeling dat de Kleine Willemspolder in de toekomst een uiterwaarde-park wordt (nog niet vastgesteld).
2. Masterplan voor omgeving Echteldse dijk: dit plan houdt in het verbeteren van de relatie tussen stad en rivier, het opwaarderen van de haven, het bevorderen van de mogelijkheden om aan de dijk te wonen, het bevorderen van recreatie over de dijk (nog niet vastgesteld).
3. Plan voor binnenstad: voorziet in de bouw van een aantal woningen aan het eerste deel van de Echteldse dijk (plan is enkele jaren geleden vastgesteld).

De heer Siebers vraagt wat de status van de 'Groene krib' is. De heer Smulders antwoordt dat deze hoort bij de haven.

4. Planning van het project.

Mevrouw Voskens deelt een planning voor dit project uit, welke is gebaseerd op het door de provincie opgestelde *Proces en procedure dijkverbetering* (bijgevoegd).

Het project begint met een startdocument, dat een aantal elementen inventariseert en dat ook een aantal afspraken voor de adviesgroep bevat. Daarnaast is reeds begonnen aan een aantal voorbereidingswerkzaamheden, zoals landmeetkundig werk, globaal grondonderzoek, het inventariseren van kabels en leidingen, het inventariseren van LNC-waarden en het indicatief milieukundig onderzoek. Vanuit de uit deze werkzaamheden verkregen gegevens wordt een startnotitie opgesteld, waarin de doelstellingen en de diverse betrokken belangen worden geïnventariseerd en waarin wordt aangekondigd welke varianten in de MER-fase zullen worden onderzocht.

In de MER-fase wordt dit verder uitgewerkt, hetgeen uiteindelijk leidt tot een projectnota/MER en een Ontwerpplan.

De heer Zoetekouw wijst op het belang om bewoners goed te informeren over het feit dat op hun percelen grondboringen kunnen plaatsvinden. De heer Van Leeuwen antwoordt dat dit reeds in Nieuwsbulletin 2 is medegedeeld. De heer Zoetekouw vraagt echter de redenen van deze grondboringen uitvoeriger te noemen, omdat anders weerstand zou kunnen ontstaan. De heer De Vrieze antwoordt dat de redenen hiervan te technisch zijn. Hij heeft bij andere dijkvakken goede ervaringen met de huidige werkwijze.

5. Vaststellen data volgende vergadering.

6. Planning bezoek aan het dijkvak.

De volgende vergadering zal plaatsvinden op 17 april 1997 in party-/zalencentrum De Vicary, Dokter M. van Drielplein 2 te Ochten.

Aanvang projectgroepvergadering: 9.00 uur

Aanvang adviesgroepvergadering: 10.00 uur

's Middags zal met een touringcar een bezoek aan het dijkvak worden gebracht.

7. Inventarisatie van de voorhanden zijnde informatie.

8. Inventarisatie van lokale wensen ten behoeve van visievorming.

Zie agendapunt 3.

De heer Stam wijst met klem op de verkeersfunctie van de dijk in samenhang met de recreatieve functie. Het dijkverbeteringsplan is een uitgelezen moment voor de gemeenten om zich te bezinnen op de verkeersfunctie van de dijk en het daarbij behorende wegdek. De verkeersfunctie van de dijk voor zakelijk verkeer is voor het dijkvak IJzendoorn-Tiel relatief zeer onbelangrijk. Daarom zijn hier kansen de dijk meer naar recreatieve doeleinden in te richten, zoals bijvoorbeeld ook nabij Beusichem is gebeurd.

De heer Smulders van de gemeente Tiel vat dit pleidooi op als een ondersteuning voor haar ideeën over een recreatieve route in het kader van het Masterplan voor de omgeving Echteldse dijk.

De heer Zomerdijk geeft aan dat op dit dijkvak voornamelijk bestemmingsverkeer weggebruiker is. Dit kan niet worden geweerd. Gezien het feit dat de dijk nu reeds verkeersluw is, zal de gemeente Echteld geen andere invulling aan haar verkeersbeleid voor dit dijkgedeelte geven.

De heer Vissers vraagt hoe de heer Stam aankijkt tegen het toelaten/weren van recreatief motorrijden over de dijk.

De heer Stam antwoordt dat de gemeente Echteld zich bij de inrichting van de dijk laat bepalen door de belangen van enkele aanwonenden. Hij vindt dit spijtig, omdat daardoor ook motorrijders van de dijk gebruik kunnen maken. Hij pleit ervoor de dijk alleen toegankelijk te maken voor fiets- en voetverkeer.

De heer Zomerdijk antwoordt dat de gemeente Echteld tegenover het recreatieve belang het belang van leefbaarheid van het dorp stelt.

9. Rondvraag.

Geen.

10. Sluiting.

Niets meer aan de orde zijnde sluit de voorzitter de vergadering.

3 Adviesgroepvergadering 17 april 1997



Polderdistrict BETUWE

Onderwerp:

**Adviesgroepvergadering
dijkvak IJzendoorn-Tiel**

VERSLAG D15-A2

Opgesteld door: C.J.M. van Iersel

Datum bespreking: 17 april 1997

Deelnemers:

J.G. van Leeuwen
F.C. Verbrugh
J.W.Th.M. van Meegen
C.G. de Vrieze
J.A. Vos
C.J.M. van Iersel
Th.H.B. Moors
J.J.H.M. Mannaerts
H.J. Zomerdijk
J. Visser
R. Snoep
J. Smulders
R.W. Siebers
F.J. Jansen
Mw. I. Reuselaars
A. Datema
R.E. de Bruin
G.D.J. Zoetekouw
J. Kuipers
Mw. H. der Nederlanden

Namens:

Polderdistrict Betuwe (voorzitter)
Polderdistrict Betuwe
Polderdistrict Betuwe
Polderdistrict Betuwe
Polderdistrict Betuwe
Polderdistrict Betuwe
Provincie Gelderland
Rijkswaterstaat
Gemeente Echteld
DOW Midden Betuwe
Gemeente Tiel
Gemeente Tiel
Bond Heemschut/Red ons Rivierlandschap
Rijksdienst voor de Monumentenzorg
Rijksdienst Oudheidkundig Bodemonderzoek
Hist. Kring Kesteren e.o.
Kamer van Koophandel Tiel
ZMO/GLTO
Grontmij
Grontmij

Afwezig met kennisgeving:

Mw. A. van Eldik
G.S. Stam
W.A.A. Lammertink
W. Lases

Bewoonster/Buurtvereniging Harlekei
Recreatieschap Over-Betuwe
Het Geldersch Landschap
Ver. Oudheidkamer voor Tiel e.o.

Verslag in afschrift aan:

Deelnemers
MD

Polderdistrict Betuwe

Actie	VERSLAG
-------	---------

1. Opening.

De heer Van Leeuwen opent de vergadering en heet de aanwezigen van harte welkom. Hij geeft aan dat de adviesgroep drie nieuwe leden heeft, namelijk mevrouw A. van Eldik, bewoonster, namens buurtvereniging Harlekei, de heer A. Datema van de Historische Kring Kesteren e.o. en de heer W. Lases namens de Vereniging Oudheidkamer voor Tiel en omstreken. Twee van deze leden kunnen helaas niet bij deze vergadering aanwezig zijn.

2. Mededelingen.

Geen.

3. Vaststelling verslag van de vergadering d.d. 30 januari 1997.

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

Actiepunten:

De heer Vos geeft aan dat het polderdistrict Betuwe meermalen heeft getracht bewoners te vinden, die lid willen zijn van de adviesgroep. Hierbij is speciale aandacht geschonken aan de bewoners van de woonarken te Tiel. Helaas zijn uit Tiel en Echteld geen bewoners bereid gevonden hieraan deel te nemen. Wel zal mevrouw Van Eldik de bewoners van IJzendoorn vertegenwoordigen.

4. Bespreking concept-startnotitie.

Mevrouw Der Nederlanden, landschapsarchitect bij Grontmij, geeft een toelichting op de landschappelijke kenmerken en bijzonderheden van dit dijkvak.

Landschap - huidige situatie:

De omgeving van IJzendoorn kenmerkt zich door kleinschaligheid. Hier is een bochtige dijk met kleine percelen aan weerszijden, regelmatig staan er woningen en hier en daar is een waterplas. Geomorfologisch bestaat dit gebied uit overslaggronden.

Ten westen van IJzendoorn (vanaf hmp 155) begint een grootschaliger landschap. Het betreft hier oude stroomruggronden. Aanvankelijk zijn hier nog veel boomgaarden aanwezig, maar verder westwaarts komt men in een grootschalig open landschap. Hierbij passend zijn de uitgestrekte uiterwaarden en (op afstand) de verkeersbrug t.p.v. hmp 160.

Van het dijktraject ten westen van het A.R.-kanaal (Kleine Willemspolder) is goed herkenbaar dat dit één geheel heeft gevormd met de Willemspolder. Mevrouw Der Nederlanden stelt voor de continuïteit hiervan te accentueren.

Landschapsvisie:

Mevrouw Der Nederlanden schetst de volgende aandachtspunten en wensen:

- benadrukken continuïteit van de dijk en deze optisch smaller maken (holle dijktafval);
- de ontstaansgeschiedenis/geomorfologie tot uitdrukking laten komen: kronkelige dijk bij overslaggronden; minder kronkelige dijk bij stroomruggronden (waarbij wel de grote boog tussen hmp 173 en 182 wordt benadrukt);
- behoud van landschappelijke en cultuurhistorische elementen, zoals bijvoorbeeld een strangrest;
- verbetering ecologische waarden dijktafval (bevorderen ontwikkeling stroomdalvegetatie);
- aandacht voor woon-/leefmilieu. Met name bij IJzendoorn is hiervoor wellicht meer ruimte nodig, zodat de dijk hier rivierwaarts dient te verschuiven.

Meer toegespitst op plaatselijk niveau kunnen deze aandachtspunten als volgt worden geconcretiseerd:

Mevrouw Der Nederlanden stelt voor bij IJzendoorn de kleinschaligheid te benadrukken. Ten westen van IJzendoorn zijn kleinschalige elementen gekoppeld aan de dijk. Bij IJzendoorn zelf wordt de dijk niet als dijk ervaren, omdat zich hier het buitendijkse industrieterrein Dekker bevindt. Zij stelt voor dit dijkgedeelte hetzelfde te benaderen als het

gedeelte ten oosten van IJzendoorn (continuïteit), waarbij mogelijk het industrieterrein Dekker wordt afgegraven.

Direct ten oosten van het terrein Dekker dienen enkele rijen populieren, die voor het overgrote deel zeer jong zijn en niet goed aanslaan, te worden gekapt c.q. verplant. In plaats hiervan is een kleinere boomsoort (bijv. knotwilg) passender binnen dit landschap.

Voor het gebied ter hoogte van de Willemspolder stelt mevrouw Der Nederlanden voor hier het grootschalige karakter te benadrukken. Een belangrijk kenmerk van dit gebied is de openheid met een weids uitzicht.

De populierenrij ter plaatse van hmp 165 dient te worden gekapt. Mevrouw Der Nederlanden stelt voor hier een nieuwe populierenstrook (drie rijen) verder van de dijk en iets meer westwaarts planten. Men verkrijgt hierdoor een beter uitzicht op de verkeersbrug, die vanaf grotere afstand een passend element vormt in het grootschalige landschap.

Ten westen van de verkeersbrug is een grote dijkboog aanwezig. Deze is ontstaan doordat in het verleden de zomerbedding van de rivier zich een aantal malen heeft verlegd. Dit gegeven kan worden versterkt door hier een natte dijkvoet te creëren.

Daarnaast dienen enkele cultuurhistorische elementen te worden behouden, zoals de hier aanwezige restanten van rabatten.

Voor het gebied ter hoogte van de Kleine Willemspolder dient de continuïteit met de Willemspolder te worden benadrukt. Daarnaast moet rekening worden gehouden met de binnendijkse bouwplannen van de gemeente Tiel.

De heer Snoep wijst erop dat de benadrukking van de continuïteit van het tracé van de Willemspolder en de Kleine Willemspolder een afwijking is van een eerdere visie. Mevrouw Der Nederlanden antwoordt dat het weliswaar twee gebieden zijn met een verschillend karakter, maar dat in de visie-ontwikkeling van het landschap dit gebied als eenheid wordt behandeld (met uitzondering van het binnendijkse gebied). Voor de dijk bij Tiel is het contrast tussen stad en land van belang. Daarom wordt de dijk hier buitendijks op dezelfde wijze benaderd als het dijkgedeelte ter hoogte van de Willemspolder. Binnendijks zal het gebied bij Tiel een meer parkachtige inrichting krijgen.

De heer Datema vraagt of de hier geschetste voorstellen passen binnen het landschapsbeleidsplan van de gemeente Echteld. De heer Zomerdijk antwoordt dat de gemeente Echteld op dit moment bezig is met de herziening van het bestemmingsplan Buitengebied. Dit is reeds in concept gereed. Daarnaast is op het gebied het Groenbeheersplan van toepassing. Mevrouw Der Nederlanden geeft aan dat hierin de groene ruimte vooral op detailniveau wordt benaderd. Dit niveau is in de huidige voorstellen nog niet aan de orde.

De heer De Bruin vraagt of in het huidige voorstel de afgraving van het terrein Dekker ook het bedrijventerrein omvat. Mevrouw Der Nederlanden antwoordt dat het grootste gedeelte van het bedrijventerrein momenteel leeg is. Daarnaast is een kleiner gedeelte bebouwd en wordt een deel gebruikt als opslagterrein. In het meest vergaande voorstel zou het gehele terrein worden afgegraven. Er is echter ook een variant mogelijk, waarbij alleen het gedeelte direct langs de dijk wordt afgegraven, waarbij dus een komvormige (natte) laagte ontstaat en waarbij de bebouwing kan blijven gehandhaafd.

Mevrouw Reuselaars verifieert of bij afgraving van dit terrein alleen het later aangebrachte zandlichaam wordt afgegraven. Mevrouw Der Nederlanden bevestigt dit. Hierbij merkt zij op dat de aanlegplaats van de haven in elk geval niet wordt afgegraven. Voor de haven zijn ook andere plannen opgesteld, namelijk berging van baggerspecie/overslaghaven. De heer Mannaerts geeft aan dat de plannen voor berging van baggerspecie zich in een vroeg stadium bevinden en dat de voortgang moeizaam verloopt.

Dijktechnische bijzonderheden:

De heer Kuipers geeft een overzicht van de dijktechnische tekortkomingen:

De dijk bij IJzendoorn is:

- een halve meter te laag;
- de dijkwaluds zijn te steil;
- er is mogelijk kans op piping.

De dijk tussen IJzendoorn en het A.R.-kanaal is:

- te laag;
- er bevinden zich soms scheuren in;
- bij het kappen van de populieren is het buitentalud wellicht sterk genoeg;
- de binnendijkse berm is vanuit dijktechnisch oogpunt overgedimensioneerd, eventueel kan deze gedeeltelijk worden afgegraven.

De dijk ten westen van het A.R.-kanaal is:

- net te laag (ca. 15 cm);
- het buitentalud is te steil;
- het binnentalud is voldoende flauw; er bevindt zich hier nog geen berm, dus wellicht zijn er tekortkomingen i.v.m. stabiliteit of piping.

De heer Vos geeft aan dat in het natuurontwikkelingsproject Fort Sint Andries in de Kleine Willemspolder binnen 50 meter uit de dijkteen geen activiteiten zijn voorzien. Daarbuiten wordt een gedeelte van het gebied mogelijk afgegraven, liefst tot aan de zandlaag.

Grontmij

Hij vraagt aan Grontmij door te rekenen of dit dijktechnische consequenties heeft.

Bespreking van de tekst per pagina:

De heer Jansen geeft aan dat hij een ruime ervaring heeft met de voorbereiding van dijkverbeteringsprojecten. De nu gepresenteerde stukken zijn naar zijn mening breed opgezet en zeer goed van kwaliteit, waarvoor zijn complimenten. Wel vraagt hij om in het vervolg de hmp-nummers op de kافت te vermelden.

p. 9, r. 27:

Tweetal erven van archeologische waarde; hieraan toevoegen: hmp 155 (naast hmp 185).

p. 9, r. 2 van onder:

Aan "delfstofwinning" toevoegen: (zand, grind, klei)

p. 10, r. 26:

De heer Zomerdijk geeft aan dat de omgeving rond het terrein Dekker naast een industrieel karakter ook een recreatief karakter heeft en vraagt dit toe te voegen. Mevrouw Der Nederlanden antwoordt dat het hier om een landschappelijke beschrijving van het dijktraject gaat vanuit het gezichtspunt van de dijk geredeneerd. Vanuit de dijk heeft de aanblik van dit terrein een overheersend industrieel karakter. Besloten wordt de tekst niet te wijzigen.

p. 11, al. 4:

Echteld

Het hier over Dekker vermelde is inmiddels verouderd. De gemeente Echteld zal een beschrijving van de huidige stand van zaken aanleveren.

De heer Siebers vraagt naar de eigendomsverhoudingen in dit buitendijks gebied. De heer Zomerdijk antwoordt dat het hoogwatervrije industrieterrein grotendeels in eigendom

is van Dekker. De hier aanwezige waterplas en het meer rivierwaarts gelegen gedeelte is in eigendom van het Rijk (Rijkswaterstaat).

p. 11, onderaan:

Plan voor de binnenstad ligt buiten het gebied van het dijkvak IJzendoorn-Tiel.

Hieraan toevoegen het plan voor bebouwing van het voormalige Betuwe-/Daalderofterrein.

De heer Van Meegen geeft aan dat de formele waterstaatkundige status van de Kleine Willemspolder een andere is dan die van de Willemspolder. De eerste is formeel geen buitenpolder.

p. 15, al. 1:

De adviezen van de commissie Boertien zijn inmiddels opgenomen in de Wet op de waterkering. Daarmee kan deze alinea vervallen.

p. 15, r. 9:

"vergunning van Rijkswaterstaat" wijzigen in: "vergunning van de minister voor Verkeer en Waterstaat".

p. 15, r. 4 van onder:

Aan "bruine koersgebied" toevoegen: "met uitzondering van grondgebied gemeente Tiel".

p. 16, r. 37:

In het GRIP wordt vermeld dat het dijkvak over de gehele lengte een belangrijke verkeersfunctie heeft. In de tekst dient te worden vermeld dat dit niet geldt voor het dijkgedeelte in de gemeente Tiel.

p. 17, r. 39:

"Kom IJzendoorn Tiel 1970" wijzigen in: "Kom IJzendoorn 1970".

p. 20, tabel:

De heer Jansen vraagt naar de betekenis van windraai. De heer Kuipers legt uit dat hierbij bij verschillende (hypothetische) windrichtingen (met stappen van 6°) de te verwachten windsnelheid en strijklengte worden onderzocht. Hierbij wordt rekening gehouden met blijvende zaken in het winterbed (dus geen bomen maar bijvoorbeeld wel de verkeersbrug). Aan de hand hiervan wordt de benodigde waakhogte berekend.

p. 25:

Naar aanleiding van hoofdstuk 4 ("Visie op dijkverbetering") geeft de heer Snoep aan waardering te hebben voor de inhoud van de tekst en de wijze waarop de materie is weergegeven.

p. 26:

Aan het kopje "Woon- en leefmilieu" wordt toegevoegd het werkmilieu.

p. 26:

Mevrouw Reuselaars vraagt hieraan archeologische waarden toe te voegen.

p. 26, r. 42:

"speelweide bij IJzendoorn en Tiel" toevoegen: "onder andere".

p. 29 (kaartje Landschapsvisie):

De heer Snoep vraagt de bestemming van het binnendijkse gebied bij Tiel nog niet vast te leggen op "aaneengesloten parkzone voor recreatie". De inrichting hiervan zal door de gemeente Tiel integraal met de dijkverbetering worden ontwikkeld.

De heer De Bruin vraagt op welke wijze de verschillende varianten in de verdere procedure worden meegenomen. De heer Kuipers antwoordt dat de verschillende varianten allen in de m.e.r.-procedure zullen worden meegewogen, voorzover deze vanuit dijktechnisch oogpunt mogelijk en reëel zijn en behoudens het aanvullend milieukundig bodemonderzoek. Het nu gepresenteerde voorstel heeft geen speciale status in de m.e.r.-procedure.

Historisch onderzoek bodemkwaliteit:

De heer Kuipers geeft aan dat de in deze vergadering voorliggende tekst een bijlage zal vormen van de startnotitie. In de startnotitie zal hiervan een samenvatting worden opgenomen.

p. 7, al. 5:

De heer Mannaerts geeft aan dat het buitendijkse gebied in zijn geheel een verdachte lokatie is. Hij vraagt dit in de tekst nader toe te lichten.

In bijlage 2 zullen de namen van de eigenaar/gebruiker worden weggelaten.

Archeologische inventarisatie (ROB):

Mevrouw Reuselaars geeft aan dat twee archeologische vindplaatsen reeds zijn opgenomen in de startnotitie. Daarnaast is voor een aantal plaatsen een hoge archeologische verwachting aanwezig. Afhankelijk van de soort oplossing die voor de verbetering van de dijk wordt voorgesteld, dient hier een nadere onderzoek plaats te vinden.

De heer Kuipers geeft aan dat de maatregelen aan de dijk zeer beperkt zullen zijn. Bij het afgraven van bermen en eventueel van het industrieterrein Dekker zal de grond onder het maaiveld niet worden geroerd. Indien in een later stadium van planontwikkeling blijkt dat toch een mogelijke ingreep in het bodemarchief zal plaatsvinden, kan alsnog een aanvullend onderzoek worden gedaan.

Grontmij

Mevrouw Reuselaars wijst erop dat in de startnotitie een aantal malen het verlagen van de uiterwaard wordt genoemd. Zij vraagt hierover nader overleg met het ROB te hebben. Voor het overige kan zij instemmen met de door de heer Kuipers voorgestelde benadering.

5. Dijkkruising i.v.m. afwatering voormalig De Betuwe-terrein.

De heer Van Meegen legt uit dat ontwatering van het Betuwe-terrein door middel van een bemalen drainage zal plaatsvinden. Hiervoor heeft het polderdistrict reeds ontheffing verleend. In deze vergadering dient de dijkkruising ten behoeve van de afvoer naar de Waal ter sprake te komen. Met een dijkkruising breng je een dwangpunt in het tracé. Afvoer naar het A.R.-kanaal of naar de Linge brengt aanmerkelijk hogere kosten met zich mee, terwijl de de waterhuishoudkundige infrastructuur tussen dit gebied en de Linge hiervoor ook onvoldoende capaciteit heeft.

Door de Milieuwerkgroep Tiel is hiertegen bezwaar aangetekend. In de door haar voorgestelde oplossing vindt afwatering naar de Linge plaats. Omdat de waterhuishoudkundige infrastructuur naar de Linge hiervoor echter onvoldoende capaciteit heeft, is deze oplossing geen goed alternatief.

De heer Van Meegen vraagt vervolgens of de adviesgroep kan instemmen met een dijkkruising, waardoor dus de dijk ter plaatse van de dijkkruising niet meer kan worden verschoven. De adviesgroep stemt in met deze oplossing.

6. Planning verdere voortgang (incl. data vergaderingen).

Project-/adviesgroepvergadering d.d. 18 december 1997 wordt gewijzigd in 17 december 1997.

7. Rondvraag.

De heer Zomerdijk vraagt of een delegatie van het polderdistrict over de verbetering van dit dijkvak een voorlichting kan geven aan de gemeenteraad in verband met de mogelijke wijziging van het bestemmingsplan. De heren Van Leeuwen en De Vrieze geven aan hiertoe gaarne bereid te zijn. Deze voorlichting kan het beste plaatsvinden kort voor de tervisielegging.

8. Sluiting.

Niets meer aan de orde zijnde sluit de voorzitter de vergadering.

's Middags heeft de adviesgroep een bezoek gebracht aan het dijkvak.

Mevrouw Der Nederlanden licht op verschillende plaatsen haar ideeën over de landschappelijke inpassing van de verbeterde dijk toe. De populierenrij ter plaatse van hmp 180-185 zou verder van de dijk moeten worden verplaatst. Mevrouw Der Nederlanden stelt voor hier een natte dijkvoet en eventueel een grotere waterpartij aan te brengen. De heer De Vrieze geeft aan dat een en ander wel binnen de benodigde compensatie dient te vallen. Aangezien op dit dijkvak slechts een zeer geringe aantasting van LNC-waarden zal plaatsvinden, is er slechts zeer weinig ruimte voor het nemen van compensatiemaatregelen.

4 Adviesgroepvergadering 12 juni 1997



Polderdistrict BETUWE

Onderwerp:

**Adviesgroepvergadering
dijkvak IJzendoorn-Tiel**

VERSLAG D15-A3

Opgesteld door: C.J.M. van Iersel

Datum bespreking: 12 juni 1997

Deelnemers:

J.G. van Leeuwen
F.C. Verbrugh
J.W.Th.M. van Meegen
C.G. de Vrieze
J.A. Vos
C.J.M. van Iersel
Th.H.B. Moors
J.J.H.M. Mannaerts
H.J. Zomerdijk
G. Visser
R. Snoep
J. Kuipers
R. van Loenen Martinet
A. Datema
R.W. Siebers
W.B.P.M. Lases

Namens:

Polderdistrict Betuwe
Polderdistrict Betuwe
Polderdistrict Betuwe
Polderdistrict Betuwe
Polderdistrict Betuwe
Polderdistrict Betuwe
Provincie Gelderland
Rijkswaterstaat
Gemeente Echteld
Gemeente Echteld/DOW Midden-Betuwe
Gemeente Tiel
Grontmij
St. Gelderse Milieufederatie
Hist. Kring Kesteren e.o.
Bond Heemschut/Red ons Rivierlandschap
Ver. Oudheidkamer Tiel e.o.

Afwezig met kennisgeving:

G.S. Stam
F.J. Jansen
Mw. A. van Eldik
Mw. I. Reuselaars

Recreatieschap Over-Betuwe
Rijksdienst v.d. Monumentenzorg
Bewoonster IJzendoorn
Rijksdienst Oudheidkundig Bodemonderzoek

Verslag in afschrift aan:

Deelnemers
MD

Polderdistrict Betuwe

Actie VERSLAG

1. Opening.

De heer Van Leeuwen opent de vergadering en heet de aanwezigen van harte welkom. Speciaal de heer Lases, die zitting heeft namens de Vereniging Oudheidkamer Tiel e.o., heet hij welkom als nieuw lid van de adviesgroep.

2. Mededelingen.

De heer Van Meegen deelt mede dat het projectbureau Dijkverbetering van het polderdistrict naar een ander gebouw is verhuisd.
Het nieuwe adres is: Platinaweg 20, 6662 PP te Elst (Gld.).

Momenteel is er tijdelijk een verminderde bereikbaarheid per telefoon. Vooralsnog is het projectbureau bereikbaar onder telefoonnummer 0481-366117. Vanaf augustus a.s. zal dit waarschijnlijk wijzigen.

Voor spoedverzendingen is het nieuwe postadres Postbus 240, 6660 AE Elst (Gld.). Voor normale post wijzigt het postbusnummer niet.

3. Vaststelling van het verslag van de vergadering d.d. 17 april 1997.

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

Opmerkingen n.a.v. het verslag

De heer Van Loenen Martinet wijst erop dat de in de vorige vergadering besproken dijk kruising in verband met de afwatering van het voormalig De Betuwe-terrein een aantal negatieve effecten lijkt te hebben. Vroeger vond afwatering ook naar de Linge plaats. Dit spoort meer met een beleid om water in het gebied te houden (met eventuele mogelijkheden voor hergebruik). Daarnaast spoort afwatering naar de Waal niet met het beleid om hoogwater zoveel mogelijk te voorkomen/beperken. Mogelijk is het terugbrengen van kwelwater naar de dijk in dijktechnisch opzicht niet ideaal.

PdBet.

De heer Van Leeuwen antwoordt dat dit punt in de vorige vergadering aan de orde is geweest. Het polderdistrict heeft bij de huidige keuze voor afwatering op de Waal een kosten-/efficiency-afweging gemaakt. In een nader contact met de Milieuwerkgroep Tiel zal een en ander nog eens worden uitgelegd.

De heer Van Meegen voegt hieraan toe dat de afwatering een zuiver waterhuishoudkundig probleem is, dat niets met dijkverbetering heeft te maken. Met dijkverbetering wordt het kwelprobleem niet opgelost.

De heer Zomerdijk vraagt wanneer voorlichting over de aanstaande dijkverbetering aan de gemeenteraad kan plaatsvinden. Afgesproken wordt dit in de vergadering van de raadscommissie Ruimtelijke Ordening en Openbare Werken van 12 augustus a.s. te laten plaatsvinden.

Actiepunten:

Alle actiepunten zijn afgedaan.

4. Uitleg over de oplossingsrichtingen en inhoud van de startnotitie.

De heer Kuipers legt aan de hand van een aantal dwarsprofielen de dijktechnische tekortkomingen van de huidige dijk en de mogelijke oplossingsrichtingen die worden genoemd in de startnotitie uit.

Hij brengt onder andere de volgende punten ter sprake:

Op plaatsen waar buitendijks een populierenrij aanwezig is (hmp 163-166 en hmp 180-185) is er sprake een erosieprobleem. Hiertegen zijn in de huidige situatie betonplaten op het buitentalud aangebracht. Deze zijn waarschijnlijk niet meer nodig, indien de hier aanwezige populieren worden verwijderd.

De tussen IJzendoorn en het A.R.-kanaal binnendijks aanwezige berm heeft een overhoogte. Het is echter niet zinvol om deze af te graven, omdat deze een zandkern heeft.

Op dit moment is een landschapsdeskundige bezig om te bezien of de (monumentale) woningen bij Ooij en Den Akker beter bij de dijk kunnen worden betrokken.

5. Bespreking concept-startnotitie.

Algemeen:

De heer Van Loenen Martinet stelt voor bij de uitvoering op de taluds waar nodig een bovenlaag van lichte klei aan te brengen met daaronder een laag zwaardere klei. De heer Kuipers antwoordt dat dit voor hem vanzelfsprekend is.

p. 18:

De heer Lases zegt dat bij Ooij buitendijks het oude buurtschap Ooij heeft gelegen. De heer Datema voegt hieraan toe dat de huidige dijk over het kerkhof van dit oude buurtschap heenloopt.

p. 19:

"Momenteel wordt bestemmingsplan vernieuwd." wijzigen in:
"Momenteel wordt bestemmingsplan uitgevoerd."

p. 21, r. 11:

"het dorp IJzendoorn en ten oosten" wijzigen in "het dorp IJzendoorn en ten westen".

p. 23:

De heer Mannaerts wijst erop dat de *Beleidslijn Ruimte voor de Rivier* in mei 1997 opnieuw is gepubliceerd.

p. 23 e.v.:

Beleidskader wordt per onderwerp geordend. De *Derde nota Waterhuishouding* wordt hierin niet opgenomen.

p. 27, r. 12:

"alle dijkvakken" wijzigen in "meerdere dijkvakken".

p. 27, al. 3:

Aan "voormalige bedrijventerrein" toevoegen: "Betuwe".

p. 32, al. 3:

N.a.v. de hier vermelde realisering van zeer geringe verhogingen in asfalt, merkt de heer Visser op dat in het huidige asfalt veel scheuren zitten. Daarom zijn ook maatregelen m.b.t. de fundering van de weg nodig.

De heer Kuipers antwoordt dat hiermee zeker rekening zal worden gehouden.

p. 34, onder kopje *Dijk*:

De heer Siebers merkt op dat de continuïteit van de dijk vaak wordt onderbroken door heiningpaaltjes en schapengaas, waardoor de goede bedoelingen met betrekking tot de continuïteit teniet worden gedaan. Hij vraagt hiervoor waakzaam te zijn.

De heer De Vrieze geeft aan dat veel landschapsdeskundigen het juist betreuren indien geen omheining op de dijkkruijn wordt geplaatst.

Grontmij

De heer Van Leeuwen stelt voor dit aspect voor te leggen aan mevrouw Der Nederlanden van Grontmij.

p. 34, r. 4 van onder:

De heer Moors geeft aan dat er veel discussie is over het gebruik van harde taludbekleding. In verband hiermee dienen de criteria hiervoor duidelijk te worden afgebakend. De gebruikte terminologie "verwijderen van verharde taluds waar dat technisch mogelijk is" is daarom niet voldoende aangescherpt. Op deze plaats dient een duidelijke visie te worden verwoord. In het vervolg-traject dient het plan te worden getoetst aan deze visie.

Grontmij

De heer Van Leeuwen antwoordt dat het polderdistrict op grond van maatwerk in het vervolg-traject zal aangeven waarom op een specifiek dijktaalud harde taludbekleding

wordt aangebracht. Het is zeer lastig dit maatwerk in een algemeen toetsingskader te vatten. De heer Kuipers zal hier evenwel naar kijken.

p. 35, laatste regel:

De heer Zomerdijk geeft aan dat de gemeente Echteld bezig is met een nadere overweging met betrekking tot de verkeerssituatie op de dijk. Mogelijk zullen bij IJzendoorn dezelfde maatregelen (wegversmallingen) worden genomen als bij Ochten. In de loop van dit jaar zal e.e.a. concreter worden.

p. 37, al. 4:

"Op plekken in het talud waar strooisel, gehandhaafd."

De heer Moors geeft aan dat dit één van de criteria zou kunnen zijn die in de visie over harde taludbekleding wordt opgenomen. Hiervoor dient dit criterium echter te worden aangescherpt, omdat altijd wel drijfvuil op het talud achterblijft.

De heer Moors vraagt om een inzichtelijk verhaal over de relatie tussen (drijf)vuil en onderhoud.

p. 37, r. 2 van onder:

"waterkerende lijn" wijzigen in kernzone (of beschermingszone; hierbij wordt aangesloten bij de door TAW gebruikte begrippen).

p. 48, tabel 5.5 / p. 50, tabel 5.6:

"binnendijkse verbetering met vervanging (of verbetering)". Deze tekst zal in beide tabellen gelijkloidend worden.

p. 52:

De heer Snoep wijst op de plannen c.q. voornemens van de gemeente Tiel met betrekking tot de haven en het voormalige bedrijventerrein Betuwe. Hij vraagt bij het dijkverbeteringsplan om een integrale aanpak, die rekening houdt met deze ontwikkelingen, zoals elders in deze startnotitie is aangegeven.

De heer De Vrieze wijst erop dat de planning van de RO-plannen van de gemeente Tiel in dat geval wel dient samen te vallen met de planning voor dijkverbetering. De heer Snoep antwoordt dat dit geen probleem is.

p. 55, tabel 6.1.:

De heer Snoep wijst erop dat voor het dijkgedeelte hmp 210-214 een vierkante verbetering als meest kansrijke uitvoeringsvariant wordt aangeduid. Hij vraagt om de mogelijkheid open te houden om bij een integrale benadering een andere variant als planvariant op te nemen.

De heer Van Loenen Martinet wijst erop dat een andere variant wel binnen de grenzen van de startnotitie dient te vallen.

De heer Kuipers antwoordt dat, ongeacht de planvariant die gekozen wordt, het verbeterde dijktracé ongeveer het huidige tracé zal volgen. Deze variant past in binnen de grenzen die worden aangegeven door de startnotitie.

p. 56:

De heer Lases vraagt onder "Cultuurhistorie" ook aandacht te besteden aan archeologie.

p. 57, r. 5:

De heer Mannaerts geeft aan dat alleen de woonomgeving een onvoldoende motivering is voor een buitendijkse verbetering, ook indien deze wordt gecompenseerd. In de nieuwe beleidslijn dient eerst aan normen getoetst te worden of een buitendijkse verbetering mogelijk is; vervolgens komt pas de vraag aan de orde of en zo ja, hoeveel hiervoor moet worden gecompenseerd.

De heer Van Meegen voegt hieraan toe dat dijkverbetering in deze beleidslijn valt onder de categorie "ja, mits". D.w.z. indien aan de voorwaarden wordt voldaan, is een buitendijkse verbetering ook binnen het huidige beleid mogelijk.

De heer Kuipers antwoordt dat bij buitendijkse verbetering ook LNC-argumenten zullen worden gebruikt. Deze zijn op dit moment echter nog niet voldoende uitgewerkt.

p. 61, r. 8 en r. 3 van onder:

"Rijkswaterstaat, directie Oost-Nederland" wijzigen in "Rijkswaterstaat, directie Utrecht".

p. 62, r. 4 van onder:

"Concept-Ontwerpplan" wijzigen in "Ontwerpplan".

p. 63, al. 2:

"Een begeleidingsgroep te begeleiden" vervalt.

Literatuurlijst:

De literatuurlijst zal in overeenstemming worden gebracht met de verwijzingen in de tekst.

Aan de literatuurlijst wordt het Streekplan Gelderland toegevoegd.

Begrippenlijst:

Aan de begrippenlijst worden toegevoegd:

tuimelkade, kernzone (of beschermingszone; hierbij wordt aangesloten bij het door TAW gebruikte begrip), macrostabiliteit en microstabiliteit.

Bespreking bijlagen:

De heer Kuipers wijst erop dat de bijlagen "Historisch onderzoek bodemkwaliteit" en "Technische vooronderzoek") zijn toegevoegd ter kennisneming van de adviesgroep. Evenwel worden over het technisch vooronderzoek een aantal opmerkingen gemaakt.

p. 7, al. 3:

"piloceen" wijzigen in "plioceen".

p. 25, al. 3:

"Beplanting op de dijkwaluds is ongewenst ...". De heer Siebers merkt op dat hij deze zin als algemene opmerking te kort door de bocht vindt. De heer De Vrieze antwoordt dat deze zin gesteld is in het kader van het dijktechnisch onderzoek. Vanuit dijktechnische redenen is (grotere) beplanting op de dijkwaluds ongewenst. In het kader van het dijkverbeteringsplan kan beeldbepalende, waardevolle beplanting worden gespaard, mits hiermee rekening wordt gehouden door het creëren van een overhoogte of bijzondere constructies en deze beplanting binnen de grenzen blijft van wat dijktechnisch toelaatbaar is.

p. 25, al. 5:

De heer Moors vraagt of de hier geconstateerde lengtescheuren nader worden onderzocht.

De heer De Vrieze antwoordt dat het polderdistrict een verzoek aan TAW heeft gedaan om hier onderzoek naar te doen met uitstraling naar andere vergelijkbare gevallen. TAW vindt dit echter niet voldoende zinvol. Natuurlijk zal het polderdistrict hier wel onderzoek naar doen in het kader van de dijktechnische tekortkomingen in dit dijkverbeteringsproject.

6. Rondvraag.

De heer Zomerdijk verzoekt adviesgroepvergaderingen zoveel mogelijk in het gebied zelf te laten plaatsvinden. Naast de Vicary zijn hiervoor ook mogelijkheden op het gemeentehuis van de gemeente Echteld.

De heer Van Leeuwen antwoordt dat er in de fase dat het dijkverbeteringsplan concreter wordt mogelijk belangstelling van aanwonenden kan zijn voor het bijwonen van een adviesgroepvergadering. Hij stelt voor vergaderingen in die fase zoveel mogelijk in het

gebied zelf houden. In de huidige fase zullen de vergaderingen echter in Elst plaatsvinden.

De heer Van Meegen voegt hieraan toe dat het polderdistrict naast de verspreiding van nieuwsbulletins extra voorlichtingsavonden organiseert. Het aanhoren van een adviesgroepvergadering heeft voor aanwonenden weinig meerwaarde.

PdBet.

De heer De Vrieze wijst erop dat bij andere dijkvakken is gebleken, dat bij de huidige voorlichting reeds sprake lijkt te zijn van een overdosering. Bij de officiële hoorzitting is er daardoor nog relatief weinig belangstelling. Met de provincie zal daarom nader worden overlegd over het nut van de extra voorlichtingsavonden.

PdBet.

De heer Zomerdijk zegt de keuze van de vergaderplaats te willen overlaten aan het polderdistrict. Daarnaast wordt afgesproken dat het polderdistrict op 12 augustus a.s. (19.30 uur) de gemeenteraad (raadsclie. RO en Openbare Werken) zal voorlichten over het dijkverbeteringsproject. Voor deze commissievergadering zullen ook aanwonenden en andere belangstellenden door middel van een nieuwsbulletin worden uitgenodigd.

De geplande vergadering van 4 augustus (reserve-datum) vervalt.

7. Sluiting.

Niets meer aan de orde zijnde sluit de heer Van Leeuwen de vergadering.

Volgende vergadering: 4 september 1997, 9.00 uur.

5 Adviesgroepvergadering 11 november 1997



Polderdistrict BETUWE

Onderwerp:

**Adviesgroepvergadering
dijkvak IJzendoorn-Tiel**

VERSLAG D15-A4

Opgesteld door: C.J.M. van Iersel

Datum bespreking: 11 november 1997

Deelnemers:

J.G. van Leeuwen
F.C. Verbrugh
J.W.Th.M. van Meegen
C.G. de Vrieze
J.A. Vos
C.J.M. van Iersel
Th.H.B. Moors
R. Snoep
G. Visser
R.W. Siebers
G.D.J. Zoetekouw
A. Datema
J.J. Kuipers

Namens:

Polderdistrict Betuwe
Polderdistrict Betuwe
Polderdistrict Betuwe
Polderdistrict Betuwe
Polderdistrict Betuwe
Polderdistrict Betuwe
Polderdistrict Betuwe
Provincie Gelderland
Gemeente Tiel
Gemeente Echteld/DOW Midden-Betuwe
St. Red ons Rivierlandschap/Bond Heemschut
GLTO
Historische Kring Kesteren e.o.
Grontmij

Afwezig met kennisgeving:

J.J.H.M. Mannaerts
G.S. Stam
R. van Loenen Martinet
W. Lases
Mw. I. Reuselaars
F.J. Jansen
W.A.A. Lammertink
R.E. de Bruin
Mw. A. van Eldik

Rijkswaterstaat, dir. Oost-Nederland
Recreatieschap Over-Betuwe
St. Gelderse Milieufederatie
Ver. Oudheidkamer voor Tiel e.o.
Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek
Rijksdienst voor de Monumentenzorg
St. Het Geldersch Landschap
Kamer van Koophandel te Tiel
Bewoonster IJzendoorn

Verlag in afschrift aan:

Deelnemers
MID

Polderdistrict Betuwe

Actie

VERSLAG

1. Opening.

De dijkgraaf opent de vergadering en heet de aanwezigen van harte welkom. Speciaal welkom heet hij mevrouw M. Jans, de nieuwe voorlichter van het polderdistrict Betuwe, die als toehoorder de adviesgroepvergadering zal volgen.

2. Mededelingen.

Geen.

3. Vaststelling verslag van vergadering d.d. 12 juni 1997.

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

Actiepunten:

- PdBet. Overleg met Milieuwerkgroep Tiel over afwatering van het voormalig Be-tuwe-terrein. Afgedaan.
De dijkgraaf deelt mede dat dit contact naar tevredenheid heeft plaatsge-vonden. Hierbij waren ook aanwezig de provincie Gelderland, de ge-meente en het waterschap Van de Linge. Namens de milieuwerkgroep was de heer Van Heijningen aanwezig. Hoewel men elkaar niet heeft kunnen overtuigen, bestond er begrip voor elkaars standpunten. Daarnaast heeft ook een gesprek met dhr. Van Loenen Martinet van de Gelderse Milieufederatie plaatsgevonden. Dit gesprek had echter ook betrekking op het dijkvak Driel-Lakemond-Kesteren en had zodoende een bredere strekking.
- Grontmij Ontwerpen toetsingskader m.b.t. harde taludbekleding. Afgedaan.
Hiervoor is een toetsingskader opgesteld door Novioconsult in opdracht van de provincie. Hiermee zal rekening worden gehouden bij de keuze voor harde taludbekleding.
- PdBet. Afspraken m.b.t. voorlichtingsavonden. Afgedaan.

4. Uitleg over ingediende zienswijzen.

Onder de adviesgroepleden wordt een kort overzicht van de schriftelijke zienswijzen verspreid. Bijgevoegd treft u een bijgewerkt overzicht aan, waarop ook de mondelinge zienswijzen zijn vermeld.

A.F. Lelivelt te IJzendoorn

Met deze zienswijze wordt in de projectnota/MER rekening gehouden. Dit betekent echter niet dat de tuinen niet zullen worden aangetast. Ter plaatse van de Roskam dient namelijk de aanberming te worden verlengd.

Grontmij Een buitendijkse verbetering moet wel in het kader van de Rivierenwet worden bear-gumenteed, bijvoorbeeld door de aanwezigheid van LNC-waarden binnendijks.

Houdstermaatschappij Dekker te IJzendoorn

Over deze zienswijze zal nader overleg plaatsvinden met provincie en gemeente Echteld.

Gemeente Tiel

De provincie en het polderdistrict zullen deze reactie als zienswijze beschouwen, opdat in het vervolg-traject rekening wordt gehouden met het bouwplan Echteldsedijk. *Overi-gens is in de projectgroep afgesproken dat hierover nader overleg plaats zal vinden tussen het polderdistrict en de gemeente Tiel.*

5. Bespreking advies van de commissie voor de milieu-effectrapportage.

De heer Vos deelt mede dat het advies van de commissie-m.e.r. een kleine week gele-den is ontvangen. De provincie zal dit advies verwerken in de Richtlijnen voor het milieu-effectrapport.

De adviesgroepleden treffen bijgevoegd een exemplaar van dit advies aan.

Vooraf heeft overleg plaatsgevonden tussen commissie-m.e.r., provincie en polderdistrict. Het polderdistrict heeft hierin uitleg gegeven over de startnotitie. Dit overleg is in een goede sfeer verlopen. Wel bestaat van de zijde van provincie en polderdistrict de indruk dat de commissie-m.e.r. streeft naar een volledigheid die het kader van dit dijkverbeteringsplan (een zgn. "tweede ronde dijkverbetering") te boven gaat.

De heer De Vrieze geeft aan dat de commissie-m.e.r. soms ook de neiging heeft aan haar taak en bevoegdheden voorbij te gaan. De taak van de commissie is te beoordelen of in de milieu-effectrapportage een goede afweging tussen de kansrijke varianten plaats zal vinden. Dit is dus een procesmatige taak, terwijl de commissie soms inhoudelijk een keuze voor een bepaalde variant lijkt te willen suggereren. De heer Van Leeuwen geeft aan dat hij eraan hecht dat de commissie-m.e.r. de afweging die in de adviesgroep wordt gemaakt respecteert.

Daarnaast legt de commissie-m.e.r. er de nadruk op een onderscheid te maken tussen maatregelen welke nodig zijn voor de veiligheid en maatregelen die nodig zijn voor het beheer. De heer Van Meegen geeft echter aan dat bij de aanleg van de dijk een bepaald veiligheidsniveau wordt gerealiseerd, dat moet worden gehandhaafd door een goed beheer en onderhoud. Maatregelen ten behoeve van beheer en onderhoud dienen er daarom voor om het veiligheidsniveau van de dijk te handhaven.

De heer Siebers geeft aan dat hij vanuit het polderdistrict een bepaalde twijfel proeft over het advies van de commissie-m.e.r. Hij hecht er echter aan uit te spreken dat onder andere zijn organisatie er naar heeft gestreefd dat ten behoeve van dijkverbeteringsplannen een milieu-effectrapportage wordt opgesteld. Bij deze procedure behoort een beoordeling door de commissie-m.e.r. Hij is verheugd met deze bemoeienis. Met betrekking tot het onderscheid tussen veiligheid en beheer/onderhoud, deelt hij mede dat zijns inziens de machines t.b.v. onderhoud moeten worden aangepast aan de dijk en niet de dijk aan de machines. De heer Van Leeuwen antwoordt dat hierbij ook een financiële afweging moet worden gemaakt.

6. Keuze met betrekking tot te beschrijven varianten.

De heer Kuipers deelt mede dat het dijkvak in vier deeltrajecten is ingedeeld. Deeltrajecten 2 en 3 zijn in de jaren '70 reeds verbeterd. Hieraan behoeven slechts relatief kleinere aanpassingen plaats te vinden. Hij stelt voor slechts één variant voor deze deeltrajecten te ontwikkelen, zoals deze in de aan de adviesgroepleden toegezonden tekeningen is weergegeven. Deze varianten zullen bij vervolg-besprekingen van de projectnota/MER niet opnieuw aan de orde komen.

Overigens zal in de tekeningen voor deeltrajecten 2 en 3 nog een aanpassing plaatsvinden. Uit grondmechanisch onderzoek is gebleken dat afgraving van de berm, zoals die in de tekeningen is weergegeven, niet mogelijk is omdat dan de stabiliteit in gevaar komt. De adviesgroep stemt in met de hier voorgestelde procedure.

Voor de deeltrajecten 1 en 4 kunnen wel meerdere varianten worden uitgewerkt, welke in deze en volgende vergaderingen aan de orde zullen komen.

Deeltraject 1:

In het dorp IJzendoorn zal binnendijs de aanwezige berm worden verlengd. Dit betekent een aantasting van tuinen. Mogelijk zal ter plaatse van de kerk (met begraafplaats) een bijzondere constructie moeten worden gebruikt.

De heer De Vrieze vraagt of buitendijs onder het hoogwatervrije terrein klei aanwezig is. De heer Kuipers antwoordt dat hier inderdaad minimaal twee meter klei aanwezig is.

Het terrein-Dekker zal in het kader van dijkverbetering vooralsnog slechts worden afgegraven voor zover dit ten behoeve van dijkverbetering noodzakelijk is. Wel zal ter plaatse mogelijk een natte dijkvoet worden aangelegd. Dit is mede nodig in het kader van rivier-

kundige compensatie. Indien echter besloten wordt een natte dijkvoet aan te leggen, zal hiervoor ook een inlaatwerk nodig zijn.

Deeltraject 4:

Grontmij Het eerste deel (hmp 210-206) heeft buitendijks een zeer steil talud. Dit dient te worden verflauwd. Omdat de uiterwaard ook zeer laag is gelegen, zal mogelijk ook een voorberm moeten worden aangelegd. Hierdoor zou mogelijk de buitendijks gelegen laagte worden aangetast. Het alternatief is een binnendijkse verbetering. Binnendijks ligt echter een voormalige vuilstort. Er zal worden nagegaan of deze vuilstort tot aan de dijk door loopt.

Grontmij De heer Van Leeuwen vraagt of de vuilstort ook voor stabiliteitsproblemen of problemen op milieukundig gebied zorgt. De heer Kuipers antwoordt dat hiernaar op dit moment nog onderzoek plaatsvindt. Wel is er binnendijks van het centrum tot aan de vuilstort veel ophoogmateriaal (div. soorten) aanwezig. Hierover zijn ook contacten met de gemeente Tiel.

Op het middendeel (hmp 206-210) behoeven slechts kleine aanpassingen plaats te vinden. Mogelijk dient de berm plaatselijk te worden aangevuld.

De heer Snoep geeft aan dat de gemeente Tiel binnendijks ter plaatse van dit dijkgedeelte woningbouw wil ontwikkelen (zie bijgevoegd kaartje, gebied B). Hierbij wordt gedacht aan woningen aan de dijk op kruinniveau. Hij vraagt (in de projectnota/MER) een alternatief te onderzoeken (incl. kostenoverzicht) dat deze woningbouw mogelijk maakt.

De heer De Vrieze geeft aan dat de planvorming van de gemeente Tiel voor dit gedeelte nog niet concreet is. Het polderdistrict zal geen investeringen aan de dijk doen om deze geschikt te maken voor woningbouw, indien in de gemeente Tiel hierover nog geen besluitvorming (incl. beschikbaar stellen van budget) heeft plaatsgevonden.

De heer Siebers geeft aan dat het polderdistrict toch rekening kan houden met woningbouw. In de provincie Zuid-Holland (Papendrecht) gebeurt dit ook.

De heren Kuipers en De Vrieze geven aan dat woningbouw in de huidige plannen niet wordt uitgesloten. Hiervoor hoeft niet een speciaal alternatief te worden ontwikkeld. De heer Van Meegen voegt hieraan toe dat het niet uitsluiten van woningbouw de taak is van het polderdistrict; het zichtbaar maken van de kosten om het achterliggende gebied geschikt te maken voor woningbouw is daarentegen een taak van de gemeente.

De heer De Vrieze voegt hieraan toe dat het bovenstaande niet geldt voor het gebied A (zie bijgevoegde kaartje). De plannen voor gebied A zijn reeds dusdanig ontwikkeld, dat het dijkverbeteringsplan hiermee rekening kan houden.

Ook op het laatste deel (hmp 210-214) behoeven slechts relatief kleine aanpassingen plaats te vinden. Wel zal binnendijks een berm moeten worden aangelegd, zodat hier de woningbouw moet worden aangepast aan de berm.

Het alternatief is een rivierwaartse verschuiving van de dijk, waarbij de waterkering wordt gevormd door een damwand, welke ter plaatse van de haven tevens als 'kade' zal fungeren.

7. Bespreking van een aantal concept-hoofdstukken projectnota/MER.

Hoofdstuk 1:

Geen opmerkingen.

Hoofdstuk 2:

p. 10:

De heer Snoep geeft aan dat hij hier de aanbevelingen van de commissie-Boertien mist. De heer Kuipers antwoordt dat deze reeds in het Gelders Rivierdijken Plan (GRIP) en de handreikingen van de Technische Adviescommissie Waterkeringen zijn verwerkt.

Grontmij

p. 10:

De heer Moors vraagt bij de uitgangspunten ook het advies met betrekking tot taludbekleding van Novioconsult te noemen, als het polderdistrict hiermee kan instemmen.

De in dit advies geschetste beleidslijn wordt voornamelijk ter aanbeveling door de provincie aan de waterschappen voorgelegd. Over enige tijd zal het waarschijnlijk dwingend door de provincie worden voorgeschreven.

De heer Van Leeuwen geeft aan dat dit advies bestuurlijk zal worden besproken in de dijkstoel en in de Commissie Waterkeringen Gelderland. Daarnaast geeft hij aan sterk te hechten aan de ervaringsfactor als criterium voor de keuze van harde taludbekleding.

De heer Siebers geeft aan dat de Stichting Red ons Rivierlandschap al jaren betrokken is bij de advisering over taludbekleding. Hij heeft dit advies echter nog niet ontvangen.

De heer Moors geeft aan dat het hier om een stuk gaat dat nog slechts een week oud is. Het advies van Novioconsult treft u bijgevoegd bij dit verslag aan.

p. 10, r. 18:

Naast landbouwkundig gebruik ook stedelijk gebruik noemen.

Grontmij

In het algemeen dient in de projectnota/MER naast landelijk gebied of landbouwkundig gebruik ook stedelijk gebied/gebruik worden genoemd.

p. 12, r. 6:

De heer Siebers vraagt naar de oorzaak van de lengtescheuren in de kruin van de dijk.

De heer Kuipers antwoordt dat er juist zetting is opgetreden op de delen waar geen aanvulling heeft plaatsgevonden. Kennelijk heeft de aanvulling in combinatie met de aanplant van populieren een uitdroging van het oude dijkgedeelte veroorzaakt (zie ook concept-projectnota/MER, p. 23). De heer De Vrieze geeft aan dat een volwassen populier honderden liters water per dag verdampt. Dit kan dus een aanzienlijke uitdroging van de dijkondergrond veroorzaken.

p. 12, al. 4:

De heer Snoep geeft aan dat de kruinbreedte hier gerelateerd wordt aan de wegbreedte. Er is dus kennelijk geen sprake van een dijktechnische tekortkoming; dijkbreedte behoort dus niet in deze paragraaf te worden genoemd.

Hoofdstuk 3:

p. 14, r. 15:

De heer Zoetekouw vraagt of het verstandig is om betonplaten of basalt te vervangen door een goede grasmat. De heer De Vrieze antwoordt dat hierover een nadere afweging zal plaatsvinden op grond van het advies van Novioconsult, dat door de heer Moors is genoemd.

p. 14, halverwege:

De heer Zoetekouw vraagt om een nadere afweging met betrekking tot het tekstdeel over de afrastering op de kruin van de dijk. De heer De Vrieze antwoordt dat over ingebruikgeving van de dijk een bestuurlijke afweging moet worden gemaakt. Een talud met vegetatiebekleding dient bij de huidige MHW's optimaal te worden beheerd. Dit betekent dat deze niet in alle gevallen in gebruik kunnen worden gegeven ten behoeve van beweiding.

De heer Zoetekouw antwoordt dat dit ook bij vorige dijkverbeteringsprojecten werd gezegd. In de praktijk viel dit toen mee.

De heer De Vrieze antwoordt dat het huidige buitentalud niet aan de gestelde eisen voldoet. Dit houdt onder andere verband met de beweiding met vee. Daarom zal hiermee na dijkverbetering zeer terughoudend worden omgegaan.

De heer Zoetekouw vraagt om in dat geval aan te geven wat de nadelige gevolgen zijn van agrarisch gebruik van de dijktraluds. De heer De Vrieze antwoordt dat dit in het kader van de bredere afweging over de inrichting van dijktraluds zal plaatsvinden. Hieraan zal onder andere structuur worden gegeven door het advies van Novioconsult.

De heer Van Meegen voegt hieraan toe dat de ingebruikgeving van dijktraluds ook een privaatrechtelijke zaak van het polderdistrict Betuwe is. Dit betekent dat hierop geen 'automatisch' recht bestaat.

p. 15, r. 3 van onder:

De heer Snoep vraagt het verwoorde over de handhaving van de verkeersfunctie te nuanceren. De gemeente Tiel overweegt namelijk op grote delen van het hier relevante dijkgedeelte alleen langzaam of plaatsgebonden verkeer toe te laten.

p. 16, r. 20:

De heer Moors stelt voor aan "afgraven van het hoogwatervrije terrein" toe te voegen: "voor zover nodig voor rivierkundige compensatie".

De heer Van Meegen geeft echter aan dat hier feitelijk niet om compensatie gaat, omdat er feitelijk geen sprake is van verlies van ruimte in het winterbed. Het feitelijke effect van deze gedeeltelijke afgraving is daarom extra ruimte voor de rivier. Hij vraagt deze nuancing in dit tekstdeel toe te voegen.

p. 17, par. 3.3.2.:

Deze paragraaf wordt ook toegesneden op stedelijk gebied. Titel paragraaf wijzigen in: "Landschappelijke en stedenbouwkundige inpassing".

p. 18, al. 1:

De heer Moors wijst erop dat in de landschapsopbouw sprake is van een driedeling, terwijl ten behoeve van het ontwikkelen van varianten het traject in vieren is opgedeeld. De heer Kuipers geeft aan dat de vierdeling duidelijker is voor bewoners. Hij raadt het daarom af om het dijkvak in drie deeltrajecten op te delen. De heer Moors geeft aan dat de commissie-m.e.r. in haar advies hierop is ingegaan. Hij ontvangt daarom graag nadere suggesties voor de Richtlijnen.

Grontmij

p. 18/19, figuur 3.1.:

De heer Siebers geeft aan dat hij op deze kaart het gemaal in de (grote) Willemspolder, nabij het A.R.-kanaal mist. De heer Kuipers geeft aan dat dit geen relatie heeft met de dijk. De heer Siebers gaat hiermee akkoord, naar zijn mening is het een waardevol gemaal.

Hoofdstuk 4:

De heer Kuipers geeft aan dat de tekstdelen over deeltrajecten 2 en 3 na deze vergadering niet meer worden besproken, zoals aan het begin van behandeling van agenda-punt 6 is afgesproken.

De heer De Vrieze geeft aan dat de heer Van Loenen Martinet schriftelijk heeft gereageerd op met name dit hoofdstuk. Hij heeft medegedeeld positief te staan tegenover het herstel van een groene dijk langs grote delen van het traject. Hij vraagt echter te overwegen om ook op het dijkgedeelte hmp 184-194 uit te gaan van een vegetatiebekleding in grond.

De heer Kuipers geeft aan dat tussen hmp 184 en 194 een taludbekleding met grasbetonstenen aanwezig is. Hierdoor heeft de dijk op dit moment reeds een groen uiterlijk. Omdat op dit talud geen werkzaamheden zullen worden uitgevoerd, is het de gebruikelij-

ke procedure om dan te laten liggen wat er ligt. De heren Van Leeuwen en De Vrieze stemmen hiermee in.

De heer Moors voegt hieraan toe, dat op dit dijkgedeelte het advies van Novioconsult niet van toepassing is. Dit advies treedt pas in werking wanneer er werkzaamheden aan het dijktalud plaats zullen vinden.

Overigens geeft de heer De Vrieze aan het te waarderen dat adviesgroepleden een schriftelijke reactie geven, wanneer zij niet aanwezig kunnen zijn.

Grontmij

De heer Vos geeft aan dat in de bespreking per deeltraject de aanwezige LNC-waarden weliswaar terloops worden genoemd, maar dat hiervan een overzicht ontbreekt. De heer Siebers vindt dit belangrijk, omdat bijvoorbeeld het buurtschap Ooij niet wordt genoemd. De heer Kuipers geeft aan dat dit overzicht reeds is weergegeven in de Startnotitie. Ten behoeve van de duidelijkheid zal hij aan de projectnota/MER echter een drietal tabellen toevoegen met de aanwezige waarden op landschappelijk, ecologisch en cultuurhistorisch gebied.

p. 20:

De heer Moors wijst erop dat voor het gedeelte ter plaatse van het terrein-Dekker de natte dijkvoet niet wordt genoemd. De heer Kuipers geeft aan hierover nog nadere besluitvorming dient plaats te vinden.

p. 21:

De heer Moors vraagt in dit tekstgedeelte de zienswijze van de heer Lelivelt te verwerken. De heer Kuipers antwoordt dat deze reeds in de projectnota/MER is verwerkt.

Grontmij

p. 23, r. 1.

De heer Visser vraagt of er met betrekking tot piping ter plaatse van hmp 145-146 reeds een keuze is gemaakt tussen het aanleggen/verlengen van bermten of klei-ingravingen. De heer Kuipers geeft aan dat hiervoor nog nadere berekeningen moeten plaatsvinden.

PdBet.

p. 23, halverwege:

De heer Visser wijst erop dat er ook lengtescheuren aanwezig zijn op gedeeltes waar geen populieren staan. De heer Kuipers bevestigt dit. Hij geeft aan dat een onderzoeksrapport van maart 1996 een volledig beeld van de scheuren geeft.

De heer De Vrieze geeft aan dat de methode van herstel van de scheuren vooralsnog niet vast ligt. Hierover zal een nadere afweging plaatsvinden. (Zie ook p. 26, r. 3).

PdBet.

p. 23, r. 7 van onder:

De heer Moors geeft aan dat hij uit een combinatie van tekst en tekeningen opmaakt dat tussen hmp 160 en 163 de aanwezige harde taludbekleding zal worden gehandhaafd. De heer Kuipers bevestigt dit. Bij afritten wordt harde taludbekleding 50 meter aan weerszijden van de afrit gehandhaafd. Hier bevinden zich buitendijks een aantal afritten kort bij elkaar, zodat vanuit het landschappelijk perspectief beter is hier een harde taludbekleding te handhaven. In de tekst zal dit explicieter worden aangegeven.

De heer De Vrieze voegt hieraan toe dat aan de hand van de criteria, genoemd in het advies van Novioconsult mogelijk een nadere afweging met betrekking tot harde taludbekleding zal plaatsvinden. Mogelijk betekent dit een andere keuze voor het betreffende dijkgedeelte.

Grontmij

p. 23, r. 6 van onder:

De heer Moors geeft aan dat de hier genoemde knik in de dijk (hmp 163-164) op de tekeningen nauwelijks aanwezig is. Ook op een aantal andere plaatsen lijken tekst en tekeningen niet met elkaar in overeenstemming. De heer Kuipers antwoordt dat hier waarschijnlijk de verkeerde hmp-nummers zijn genoemd. Hij zal de tekst hierop nakijken.

p. 26:

Naar aanleiding van het genoemde idee van een natte dijkvoet geeft de heer Siebers aan dat hierbij knotwilgen in plaats van populieren geplant kunnen worden. De heer Van Leeuwen geeft aan dat deze suggestie zal worden meegenomen.

De heer Zoetekouw geeft aan dat langs deeltrajecten 2 en 3 over vrijwel de gehele lengte een treksloot langs de dijk ligt en vraagt of deze kan worden gecombineerd met een natte dijkvoet. De heer De Vrieze geeft aan dat de landbouwkundige afwatering in stand moet blijven. Deze kan wel worden gecombineerd met een natte dijkvoet, maar hierover moet nog een nadere afweging plaatsvinden. Het idee van een natte dijkvoet ligt daarom vooralsnog niet vast.

p. 28, r. 3:

De heer Snoep vraagt welke visie in dit tekstdeel wordt bedoeld. De heer Kuipers geeft aan dat volgens de visie zo min mogelijk harde taludbekleding moet worden gebruikt. In een stedelijk milieu kan echter een harde taludbekleding van basalt wel een goede oplossing zijn. Hier wordt dus de visie te ontwikkelen visie van de adviesgroep bedoeld.

p. 29, r. 5 van onder:

De heer Snoep vraagt "de grootst mogelijke gebruikswaarde en toekomstwaarde" in relatie te brengen met de ideeën van de gemeente Tiel voor woningbouw aan de dijk, zoals hierboven is besproken.

Hoofdstuk 5:

Geen opmerkingen.

Hoofdstuk 6:

De heer Kuipers geeft aan dat in paragraaf 6.1 het nastreven van de laagste kosten (punt e) vervalt. Dit maakt geen onderdeel uit van het meest milieuvriendelijke alternatief.

De heer Snoep vraagt bij punt a) ook het stadslandschap te betrekken.

Hoofdstuk 7:

Geen opmerkingen.

Bijlage I:

De heer Moors vraagt hierbij het advies van Novioconsult te noemen.

Bijlage II:

De heer Siebers vraagt aan de begrippenlijst toe te voegen: "erosie", "kwelscherm" en "spijkerwand".

8. Rondvraag.

De heer Van Leeuwen noemt - in verband met de agenda's voor het nieuwe jaar - nog eens de komende vergaderdata:

- * woensdag 17 december 1997, 9.00-13.00 uur
- * donderdag 5 februari 1998, 9.00-13.00 uur
- * donderdag 9 april 1998, 9.00-15.00 uur

De heer Siebers geeft zijn complimenten voor de projectnota/MER, zoals die in dit stadium reeds vorm heeft gekregen.

9. Sluiting.

Niets meer aan de orde zijnde sluit de heer Van Leeuwen de vergadering.
Eerstvolgende vergadering: **woensdag 17 december 1997, 9.00-13.00 uur.**

6 Adviesgroepvergadering 17 december 1997



Polderdistrict BETUWE

Onderwerp:

**Adviesgroepvergadering
dijkvak IJzendoorn-Tiel**

Opgesteld door: C.J.M. van Iersel

Deelnemers:

J.G. van Leeuwen
J.W.Th.M. van Meegen
C.G. de Vrieze
J.A. Vos
C.J.M. van Iersel
H.J. Zomerdijk
G. Visser
R.R. Snoep
J.J.H.M. Mannaerts
R.W. Siebers
A. Datema
W.B.P.M. Lases
G.D.J. Zoetekouw
F.J. Jansen
J.J. Kuipers

Afwezig met kennisgeving:

F.C. Verbrugh
Th.H.B. Moors
G.S. Stam
H.H.R. van Loenen Martinet
Mw. I. Reuselaars
W.A.A. Lammertink
R.E. de Bruin
Mw. A. van Eldik

Verslag in afschrift aan:

Deelnemers
MID

VERSLAG D15-A5

Datum bespreking: 17 december 1997

Namens:

Polderdistrict Betuwe
Polderdistrict Betuwe
Polderdistrict Betuwe
Polderdistrict Betuwe
Polderdistrict Betuwe
Gemeente Echteld
Gemeente Echteld/DOW Midden-Betuwe
Gemeente Tiel
Rijkswaterstaat
St. Red ons Rivierlandschap/Bond Heemschut
Historische Kring Kesteren e.o.
Vereniging Oudheidkamer Tiel e.o.
GLTO
Rijksdienst v.d. Monumentenzorg
Grontmij

Polderdistrict Betuwe
Provincie Gelderland
Recreatieschap Over-Betuwe
St. Gelderse Milieufederatie
Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek
St. Het Geldersch Landschap
Kamer van Koophandel te Tiel
Bewoonster IJzendoorn

Polderdistrict Betuwe

Actie	VERSLAG
-------	---------

1. Opening.

De heer Van Leeuwen opent de vergadering en heet de aanwezigen van harte welkom.

2. Mededelingen.

Geen.

3. Vaststelling verslag van vergadering d.d. 11 november 1997.

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

Actiepunten:

- Grontmij Onderzoek naar milieukundige aspecten i.v.m. voormalige vuilstort te Tiel. **Aanhouden.** *De commissie-m.e.r. heeft gevraagd de dijk ter plaatse meer herkenbaar te maken door ter plaatse binnendijks een strook af te graven, zodat de belijning van de dijk weer zichtbaar wordt. Wanneer dit uit milieukundig oogpunt teveel problemen geeft, zal echter de binnendijkse ophoging ter plaatse gehandhaafd blijven. De heer Lases geeft aan dit te betreuren. Zijns inziens biedt dijkverbetering de kans om een begin te maken aan opruiming van het gehele terrein. Later in de vergadering komt dit punt terug.*
- PdB./Grontmij Indien bij afwegingen m.b.t. inrichting en beheer van dijktafsluitingen een landbouwkundig gebruik wordt afgewezen, dan de nadelige gevolgen hiervan noemen. **Aanhouden.**
- Grontmij Tabellen toevoegen waarin overzicht wordt gegeven m.b.t. aanwezige waarden op landschappelijk, ecologisch en cultuurhistorisch gebied. Afgedaan.
- Grontmij Argumentatie buitendijkse verbetering t.p.v. de Roskam te IJzendoorn. Afgedaan.
- Grontmij Met betrekking tot harde taludbekleding argumentatie Novioconsult noemen. Afgedaan.
- Grontmij Naast landelijk gebied c.q. landbouwkundig gebruik ook stedelijk gebied/gebruik noemen.

De heer Siebers vraagt naar aanleiding van het verslag van de projectgroepvergadering d.d. 11 november 1997 wat bedoeld is met "geringe belangstelling" (p. 2). Hiermee werd bedoeld op het aantal aanwezigen en niet op de inzet van degenen die aanwezig waren.

4. Bespreking van een aantal concept-hoofdstukken projectnota/MER.

p. 5:

De heer Siebers vraagt op het hier afgebeelde kaartje de hmp-nummers te vermelden. Daarnaast vraagt hij ook het kaartje zelf te wijzigen. Dit zou bijvoorbeeld een gekleurd kaartje op A3-formaat moeten zijn. Voor de definitieve versie van dit rapport gaat de heer Kuipers hiermee akkoord.

p. 8, al. 3:

"De waterkeringen langs ... te kunnen keren."

De heer Van Meegen vraagt deze tekst te wijzigen in: "De waterkeringen dienen in staat te zijn een waterstand (MHW) te keren die behoort bij een afvoer van de Boven Rijn te Lobith welke een kans van voorkomen heeft van 1/1250 per jaar".

p. 15:

De heer Lases wijst erop dat bij het buurtschap Ooij (hmp 173-176) zich ook buitendijks belangrijke cultuurhistorische (archeologische) waarden kunnen bevinden. Afgesproken wordt dat in de tabel vooralsnog "binnen/buiten" wordt vermeld en dat - indien nodig - nader onderzoek zal plaatsvinden.

p. 25:

De heer Zomerdijk wijst erop dat eerder een tekening van de geprojecteerde situatie ter plaatse van het terrein-Dekker aan de stukken was toegevoegd. De heer Kuipers geeft aan dat deze inderdaad in de startnotitie was vermeld als optie in het kader van een landschapsvisie. Tekeningen van oplossingen in het kader van de projectnota/MER worden echter alleen opgenomen wanneer deze reëel en haalbaar zijn en deze gebaseerd zijn op technische gegevens.

p. 28, al. 2:

De heer Siebers wijst erop dat hier gesproken wordt over de buitendijkse aanplant van nieuwe populieren. In de Richtlijnen wordt gesuggereerd deze binnendijks aan te planten. De heer Zoetekouw voegt hieraan toe dat ook op pagina 36, onderaan gesproken wordt over buitendijkse aanplant.

De heer Van Leeuwen vraagt of een binnendijkse aanplant van populieren mogelijk is. De heer Kuipers antwoordt dat vanuit de eigendomssituatie gezien een aanplant van populieren zowel binnendijks als buitendijks moeilijk zal zijn. De eigenaars van de percelen moeten bereid zijn om mee te werken aan aanplant van populieren. Wat dat betreft is er dus geen verschil, terwijl een binnendijkse aanplant ook technisch mogelijk is.

De heer Van Leeuwen geeft aan dat de populieren op dit moment in particulier bezit zijn. Het polderdistrict wil ter plaatse bij voorkeur geen populieren in eigendom en onderhoud hebben. Dit geldt ook voor knotwilgen, zoals de heer Siebers in een vorige vergadering heeft gesuggereerd.

De heer Zomerdijk geeft aan dat de gemeente Echteld een kapvergunning moet verlenen. De gemeente kan herplant als voorwaarde stellen. De heer De Vrieze geeft echter aan dat een enkele rij populieren niet onder de Boswet valt, zodat deze voorwaarde niet kan worden gesteld. De heer Zomerdijk pleit ervoor dat het polderdistrict ten minste in de geest van de Boswet handelt door te streven naar een herplant van de bomen op een andere plaats.

De heer Jansen geeft aan dat wanneer de geprojecteerde rij populieren zich over meerdere percelen van meerdere eigenaren uitstrekt sommige eigenaren toestemming kunnen verlenen, terwijl anderen aanplant weigeren. Hij pleit er echter voor herplant van de populieren niet te fragmentarisch plaats te laten vinden. De heer Zoetekouw suggereert om in plaats van een lange rij populieren, meerdere korte rijen achter elkaar te herplanten, zodat deze op één perceel kunnen staan. Deze suggestie wordt vanuit landschappelijk oogpunt afgewezen.

De heer Van Leeuwen vraagt of buitendijkse aanplant van populieren een probleem vormt in het kader van de Rivierenwet. De heer Mannaerts antwoordt dat dit geen problemen geeft, indien er geen effecten zijn op de waterstand.

De heer Lases geeft aan dat bij binnendijkse herplant niet het karakter van de ter plaatse aanwezige monumentale boerderij mag worden aangetast. De overigen stemmen hiermee in.

Grontmij

Besloten wordt dat een landschappelijk adviseur van Grontmij de situatie zal beoordelen, daarbij rekening houdend met de bovenstaande opmerkingen van de adviesgroep. In een volgende vergadering zal dit punt opnieuw ter sprake komen.

p. 39, r. 12 van onder:

De heer Snoep vraagt of het hier vermelde "profiel van vrije ruimte" ook betrekking heeft op heipalen. De heer Kuipers antwoordt dat dit afhangt van de soort heipalen.

Ter kennisgeving aan de adviesgroep geeft de heer Van Leeuwen aan dat in het kader van de Gelderse Commissie Waterkeringen nader overleg heeft plaatsgevonden over woningbouw aan de dijk. De waterschappen staan niet afwijzend tegenover woningbouw aan de dijk. Deze dient echter wel plaats te vinden onder duidelijke randvoorwaarden, waarbij gelet wordt op veiligheid, onderhoud en toekomstige mogelijkheden voor dijkverbetering.

De heer Jansen voegt hieraan toe dat de beeldkwaliteit van nieuwe woningbouw aan de dijk zijns inziens vaak slecht is.

p. 40/41:

De heer Mannaerts vraagt om een duidelijke uitleg over de werkwijze met betrekking tot het MMA.

De heer Kuipers geeft aan dat op de deeltrajecten 2 en 3 reeds eind jaren '70/begin jaren '80 een dijkverbetering heeft plaatsgevonden. Op deze deeltrajecten behoeven slechts kleinere aanpassingen plaats te vinden. Daarom zijn er ook zeer weinig mogelijkheden voor het MMA, tenzij hierbij zaken in beschouwing worden genomen die juridisch niet haalbaar zijn. Omdat er slechts kleine aanpassingen plaatsvinden en weinig moge-

- lijkheden zijn voor het MMA, is de beste werkwijze om in de afwegingen direct het plan-alternatief te beschouwen.
- Grontmij De heer Van Meegen vraagt deze afweging ook duidelijk in de projectnota/MER te verwoorden, daarbij reagerend op de Richtlijnen.
- De heer De Vrieze voegt aan de uitleg van de heer Kuipers toe dat de aanwonenden aan dit dijkvak reeds een kleine twintig jaar geleden een dijkverbetering hebben meegeemaakt. Destijds is gezegd dat in deze generatie geen nieuwe dijkverbetering nodig zou zijn. Nu blijkt dat er op relatief korte termijn toch weer een dijkverbetering nodig is, is er zeer weinig draagvlak onder de aanwonenden langs de dijk. Dat nu weer een dijkverbetering nodig is, wordt ervaren als een bestuurlijke blunder. De heer De Vrieze vraagt het begrip van de adviesgroep voor deze houding van de bewoners.
- Grontmij De heer Jansen stemt ermee in dat gezien deze houding van de bewoners het polderdistrict niet opnieuw met een ambitieus plan kan komen. De heer Mannaerts is van mening dat de afweging van de heer De Vrieze zeer legitiem is. Hij vraagt dit ook in de projectnota/MER te verwoorden.

p. 42, onderaan:

In aansluiting van het hierboven gezegde geeft de heer Lases aan dat hij het betreurt dat niet een gedeeltelijke afgraving van de vuilstort wordt overwogen. Het maken van een begin aan de afgraving van het terrein kan anderen stimuleren tot een verdere afgraving over te gaan. De heer Kuipers antwoordt dat het polderdistrict bij gedeeltelijke afgraving van het terrein juridisch het risico loopt dat het gehele terrein moet worden afgegraven.

p. 43, r. 12:

De heer Siebers vraagt of damwanden zo zwaar worden gemaakt dat het mogelijk is om een toekomstige MHW-verhoging te kunnen keren. De heer Kuipers antwoordt dat bij een toekomstige MHW-verhoging ook direct een kruinverhoging moet plaatsvinden (ter plaatse is geen sprake van overhoogte). Daarmee wordt rekening gehouden door de damwanden zodanig te plaatsen dat in de toekomst relatief gemakkelijk aanpassingen aan het talud plaats kunnen vinden.

De heer Kuipers voegt hieraan toe dat volgens de laatste berekeningen de schade die moet worden aangebracht aan het kerkhof te IJzendoorn mee lijkt te vallen. Daarom wordt ter plaatse waarschijnlijk een oplossing in grond voorgesteld. Een oplossing met damwanden kan MMA zijn.

De heer Van Meegen wijst erop dat het gebruik van damwanden niet automatisch een meest milieuvriendelijk alternatief is. Gezien de toekomstwaarde van dit alternatief is het mogelijk minder milieuvriendelijk. De heer Kuipers geeft aan dat deze oplossing op dit traject mogelijk het meest milieuvriendelijke is vanwege het ruimtebeslag. De heer Van Meegen geeft hierop in overweging dat mogelijk beide alternatieven als MMA kunnen worden aangeduid.

p. 44, al. 3:

De heer Zomerdijk geeft aan dat de hier vermelde tekst niet geheel recht doet aan de discussie die over afgraving van het terrein-Dekker heeft plaatsgevonden. Hij stelt voor deze alinea als volgt te wijzigen:

"Het afgraven van het hele opgehoogde buitendijkse terrein is in het kader van de dijkverbetering niet haalbaar. Alleen het deel dat voor de dijkverbetering alsmede voor de rivierkundige compensatie nodig is kan bij de dijkverbetering worden meegenomen. Daardoor kan de dijk in het landschap herkenbaarder worden. Totale afgraving van het terrein is derhalve in hoofdstuk 6.3. bij de vraagstelling voor het ontwerp van het MMA niet meegenomen."

De heer Mannaerts geeft aan dat alleen rivierkundige compensatie zijns inziens een te enge interpretatie is. De commissie-m.e.r. zal overwegen dat ook natuurcompensatie een onteigeningstitel kan geven.

De heer Van Leeuwen antwoordt dat dit geen effect zal hebben op de breedte van de strook die wordt afgegraven. Hij vraagt of hier wellicht nog werk met werk te maken is of dat mogelijk speciewinning kan plaatsvinden.

De heer De Vrieze antwoordt dat er geen voor dijkverbetering geschikte klei vrijkomt. Omdat de rivierkundige compensatie zeer gering is, zullen naar verwachting ter plaatse zeer weinig ingrepen plaatsvinden.

De heer Zomerdijk antwoordt dat in de vorige vergadering is aangegeven dat de belijning van de dijk weer zichtbaar wordt gemaakt. Dit betekent dat al gauw een strook ter breedte van 20 meter wordt afgegraven.

De heer De Vrieze geeft aan dat dit voor het MMA wellicht een goede keuze is. Zijns inziens dient ter plaatse niet te worden ingegrepen zolang het terrein mogelijk nog een industriële bestemming heeft.

De heer Zomerdijk geeft aan dat het terrein op dit moment in het geheel geen bestemming heeft.

De heer Jansen geeft aan dat hij het feit dat de dijk als zelfstandig element aanwezig is reeds positief kan waarderen. Zijns inziens heeft daarom ook de afgraving van slechts een smalle strook langs de dijk een positief effect.

De heer Siebers geeft aan dat bij de Kropdijk te Haaften een zelfde situatie speelde. Hier is inderdaad mede op grond van het advies van de commissie-m.e.r. een brede sloot in een buitendijks gelegen hoogwatervrij terrein gegraven.

De heer Mannaerts geeft aan dat in het advies van de commissie-m.e.r. en in de Richtlijnen als zoekrichting voor het MMA gesproken wordt over een maximaal haalbare ontgraving van het terrein-Dekker. Om hieraan tegemoet te komen kan het polderdistrict tenminste door een adviesbureau in kaart laten brengen wat een ontgraving van het terrein betekent. De discussie over afgraving van het terrein-Dekker wil niet goed van de grond komen. Een rapport waarin alle consequenties in beeld worden gebracht zal ten goede komen aan de discussie over afgraving van het terrein-Dekker. Het polderdistrict komt hiermee gedeeltelijk tegemoet aan de Richtlijnen.

De heer De Vrieze geeft aan dat Rijkswaterstaat, de provincie en de gemeente Echteld gezamenlijk een oplossing moeten zoeken voor de huidige situatie voor het terrein-Dekker. Het polderdistrict heeft geen taak en geen deskundigheid om opdrachtgever te zijn voor een onderzoek naar de consequenties van volledige ontgraving. Bovendien is het polderdistrict van de betrokken overheden het minste op de hoogte van de voorgeschiedenis met betrekking tot het huidige terrein.

De heer Zomerdijk vraagt in elk geval de dijk herkenbaar te maken door een strook langs de dijk af te graven.

De heer Van Meegen wijst er tenslotte op dat de commissie-m.e.r. het streven naar een zo groot mogelijke herkenbaarheid van de dijk beschouwt als zoekrichting voor het MMA. Het planalternatief kan hier echter van afwijken. Hij beschouwt het hierboven door vertegenwoordigers van het polderdistrict gezegde tegen de achtergrond van het MMA.

p. 46, 4^e aandachtstreepje:

De heer Snoep wijst erop dat hier geanticipeerd wordt op het ontwerp-plan. De heer Kuipers bevestigt dit. Hij wijst erop dat de bijgevoegde ontwerp-tekeningen een onderdeel vormen van het ontwerp-plan (en dus niet van het MER).

Begrippenlijst:

De heer Lasas vraagt de term "extensief" uit de begrippenlijst te verwijderen.

Vervolgens vraagt de heer Van Leeuwen of de adviesgroep op- of aanmerkingen heeft op de bijgevoegde plantekeningen. Hierop zijn geen opmerkingen.

5. Rondvraag.

De heren Jansen en Siebers vragen het aanvangstijdstip van de vergadering in het vervolg een half uur te verlaten. De adviesgroep gaat hiermee akkoord.

De heer Zomerdijk vraagt de vergadering van de projectgroep voortaan te laten aansluiten op de adviesgroepvergadering. Dit punt zal in de projectgroepvergadering aan de orde komen.

6. Sluifing.

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de heer Van Leeuwen de vergadering.

Volgende vergaderingen (volledig overzicht i.v.m. nieuwe agenda's):

donderdag 5 februari 1998, 9.30 uur

donderdag 9 april 1998, 9.30 uur

vrijdag 25 september 1998, 9.30 uur (reserve-datum)

7 Adviesgroepvergadering 5 februari 1998



Polderdistrict BETUWE

Onderwerp:

**Adviesgroepvergadering
dijkvak IJzendoorn-Tiel**

VERSLAG D15-A6

Opgesteld door: C.J.M. van Iersel

Datum bespreking: 5 februari 1998

Deelnemers:

J.G. van Leeuwen
F.C. Verbrugh
J.W.Th.M. van Meegen
C.G. de Vrieze
J.A. Vos
C.J.M. van Iersel
J.G. Bleeker
H.J. Zomerdijk
G. Visser
J. Smulders
J.J.H.M. Mannaerts
G.D.J. Zoetekouw
W.B.P.M. Lases
A. Datema
R.W. Siebers
J.J. Kuipers

Namens:

Polderdistrict Betuwe
Polderdistrict Betuwe
Polderdistrict Betuwe
Polderdistrict Betuwe
Polderdistrict Betuwe
Polderdistrict Betuwe
Polderdistrict Betuwe
Provincie Gelderland
Gemeente Echteld
Gemeente Echteld/DOW Midden-Betuwe
Gemeente Tiel
Rijkswaterstaat
GLTO
Ver. Oudheidkamer Tiel e.o.
Hist. Kring Kesteren e.o.
St. Red ons Rivierlandschap/Bond Heemschut
Grontmij Gelderland

Verslag in afschrift aan:

Deelnemers
MID

Polderdistrict Betuwe

Actie VERSLAG

1. **Opening.**

De heer Van Leeuwen heet de aanwezigen van harte welkom. Een speciaal welkom geeft hij de heer Bleeker, die weliswaar in de dijkverbetering geen onbekende is, maar in deze adviesgroep voor de eerste maal optreedt als vertegenwoordiger van de provincie als vervanger van de heer Moors.

2. **Mededelingen.**

Geen.

3. **Vaststelling verslag van de vergadering d.d. 11 december 1997.**

p. 5, r. 15: "Kropdijk" wijzigen in: "Crobdiijk".
Met inachtneming van deze wijziging wordt het verslag vastgesteld.

Opmerkingen n.a.v. het verslag:

De heer Siebers vraagt naar aanleiding van p. 3, r. 14 van onder, naar de randvoorwaarden die worden gesteld aan het bouwen van woningen aan de dijk. Hij legt hierbij ver-

band met het in het verslag van de vorige projectgroepvergadering, waarin wordt vermeld dat bebouwing geen constructief onderdeel mag uitmaken van de waterkering. De heer Siebers vraagt waar hij de betreffende randvoorwaarden kan vinden.

De heer Bleeker geeft aan dat dit wordt genoemd in de nieuwe concept-versie van de TAW-leidraad Toetsing.

De heer Van Meegen voegt hieraan toe dat woningen zodanig gebouwd moeten worden, zodat ze bij sloop geen nadeel aan het waterkerend vermogen van de dijk kunnen betekenen.

De heer Siebers wijst erop dat er reeds honderden jaren aan de dijk is gebouwd. Door het lang ontbreken van richtlijnen dreigt er nu willekeur te ontstaan tussen de verschillende waterschappen.

De heer Van Leeuwen antwoordt dat het polderdistrict wanneer de situatie zich voordoet adhoc naar woningbouw aan de dijk kijkt en dit toetst aan de richtlijnen. Hij geeft echter aan dat het polderdistrict nog niet echt creatief naar woningbouw aan de dijk heeft gekeken. De heer Siebers ziet hier een taak van de Stichting Red ons Rivierlandschap.

Actiepunten:

PdBet. Afweging met betrekking tot inrichting van dijktafsluitingen in relatie met beheer. **Aanhouden.** *Hierover vindt in de dijkstoel van februari besluitvorming plaats.*

Grontmij Argumentatie toevoegen m.b.t. benadering van het meest milieuvriendelijke alternatief. Afgedaan.

Grontmij Advies landschapsdeskundige met betrekking tot plaats van nieuw te planten bomenrij. Afgedaan. *Dit advies is in het huidige concept van de projectnota/MER verwerkt.*

Grontmij Onderzoek naar milieukundige aspecten i.v.m. voormalige vuilstort te Tiel. Afgedaan.

Bij de huidige voorstellen blijft de vuilstort onaangeroerd. Het vrijgraven van de dijk, zodat de belijning weer zichtbaar wordt is niet mogelijk zonder een gedeelte van de vuilstort af te graven. De heer Lases geeft aan dat dit met zijn voorstel van de vorige vergadering juist de bedoeling was. Wanneer een begin zou worden gemaakt met de afgraving, zouden anderen hierop kunnen inspelen. Kennelijk is de gemeente Tiel echter niet enthousiast. De heer Smulders van de gemeente Tiel geeft aan dat zij een andere oplossing in het vizier heeft, waarbij de vuilstort een parkfunctie verkrijgt.

4. Bespreking van de concept-projectnota/MER.

De concept-projectnota/MER wordt paginagewijs doorgenomen.

p. 9, tabel:

De heer Siebers vraagt naar de betekenis van "netto-ophoging". De heer Kuipers antwoordt dat dit de aanleghoogte is en, in dit geval, inclusief zetting. De ophogingen zijn dermate klein dat hierbij nauwelijks zetting zal optreden.

p. 17, 4^e gedachtestreepje:

De heer Bleeker wijst erop dat hier de aansluiting van dit plan bij de natuurontwikkelingsplannen voor de Schipperswaard en de Kleine Willemspolder wordt genoemd. Hij gaat ervan uit dat deze aansluiting nog verder vormt krijgt.

De heer Vos antwoordt dat in de Kleine Willemspolder dit verband met name door middel van kleiwinning zal kunnen bestaan. Dit wordt echter niet in het plan opgenomen.

De heer Bleeker geeft echter aan dat in de verschillende plannen de vorm die aan de natte dijkvoet wordt gegeven nog niet helemaal in overeenstemming is. Hij is van mening dat hier het natuurontwikkelingsproject leidend moet zijn.

PdBet. De heer Vos geeft aan dat hierover nog nader overleg zal plaatsvinden.

p. 23 t/m 32:

De heer Zomerdijk geeft aan dat in dit tekstgedeelte de varianten voor de Roskam aan de orde komen. De bewoners zien hier het liefst een buitendijkse verbetering. Hij vraagt hier een toelichting op.

De heer Kuipers antwoordt dat voor de Roskam drie varianten zijn onderzocht, namelijk een binnendijkse verbetering, een oplossing met damwand en een buitendijkse verbetering. Aanvankelijk was een binnendijkse verbetering als voorkeursalternatief voorgesteld. Dit betekent echter dat de tuinen worden opgehoogd met een berm. Een oplossing met damwand om tuinen te sparen is niet reëel. Daarom wordt nu een oplossing voorgesteld, waarbij de dijk een klein stukje naar buiten verschuift. De andere varianten worden echter wel in de afweging genoemd.

p. 32/33:

De heer Bleeker wijst erop dat deze tekst mogelijk nog moet worden aangepast aan het natuurontwikkelingsproject Kleine Willemspolder, zodat de twee visies op natuurontwikkeling ter plaatse stroken.

De heer Vos geeft aan dat hierover regelmatig contact is. Het natuurontwikkelingsplan voor dit gebied is echter nog recent aangepast, omdat het aanvankelijke plan te weinig MHW-verlaging gaf. Het dijkverbeteringsplan kan hierop niet onmiddellijk worden aangepast. Wat nu in de projectnota/MER is voorgesteld betreft van west naar oost: verlanding - rabatten - water, d.w.z. verschillende stadia tussen land en water.

De heer Bleeker heeft er begrip voor dat de planvorming voor dijkverbetering hierop nog niet is afgestemd. Hij meent echter dat de eindversies van beide plannen met elkaar in overeenstemming moeten zijn. Hij noemt concreet de rabatten, die genoemd worden op pagina 33. Als in het natuurontwikkelingsproject Kleine Willemspolder wordt gezegd dat deze moeten verdwijnen, dan moet de tekst op pagina 33 worden aangepast. Op het gebied van natuurontwikkeling is - daar waar geen dijkverbetering plaatsvindt - het natuurontwikkelingsproject leidend. Indien nodig kan de heer Bleeker hiervoor nog een tekstvoorstel aanleveren.

Prov.

De heer Lases heeft begrip voor de benadering van de heer Vos. Als de beide plannen met elkaar moeten sporen, dan moet het natuurontwikkelingsproject zich aanpassen aan de planning van dijkverbetering.

De heer Siebers wijst erop dat in het geval van de rabatten mogelijk een frictie bestaat tussen natuur en cultuurhistorische waarden. Hij wijst er daarom op dat in deze tijd weliswaar grote waarde wordt gehecht aan natuurontwikkeling, maar dat de visie op cultuurhistorie doorgaans gedurende een langere periode gelijk blijft, omdat hier iets wordt gewaardeerd dat gedurende enige honderden jaren is ontstaan. Deze waarden zijn daarom wat hem betreft stabiel. Hij vindt het daarom positief dat hier de handhaving van de rabatten wordt genoemd.

p. 37, al. 4:

Hier wordt het dorps huis IJzendoorn genoemd met de ernaast gelegen speeltuin. De heer Vos geeft aan dat hem gevraagd is om parkeergelegenheid op de dijk ten behoeve van het dorps huis in overweging te nemen. Hij vraagt de gemeente om haar standpunt. De heren Van Meegen en Van Leeuwen wijzen erop dat dit landschappelijk negatief wordt beoordeeld.

De heer Zomerdijk is van mening dat het dorps huis via de route door het dorp goed te bereiken is. Er wordt slechts zeer sporadisch bovenaan de dijk geparkeerd. Parkeerplaatsen op de dijk zijn daarom niet gewenst, met name ook omdat hiermee een verkeerde ontwikkeling zou worden aangemoedigd.

Hoofdstuk 5 en 6:

De heer Zoetekouw stelt naar aanleiding van verschillende tekstdelen in de projectnota/MER en naar aanleiding van laatste nieuwsbulletin het grondgebruik ter discussie.

Er wordt de indruk gewekt dat er op het buitentalud lichte klei wordt aangebracht, waardoor de ontwikkeling van stroomdalflora wordt bevorderd. Hiervoor is het nodig dat de dijk natuurtechnisch wordt beheerd. De heer Zoetekouw geeft echter aan dat op dit dijk-

vak slechts weinig aan het buitentalud gebeurt, waardoor een natuurtechnisch beheer wellicht van minder belang is. Op een aantal plaatsen is bovendien nu reeds stroomdalvegetatie aanwezig, terwijl hier een agrarisch beheer heeft plaatsgevonden.

Daarnaast worden ook gronden uit agrarisch gebruik genomen door de aanleg van onderhoudsstroken en door het herplanten van de te kappen populieren op agrarisch terrein. Tenslotte is er het voorstel om buitendijks langs de aanwezige sloot een plas-/draszone aan te leggen.

De heer Zoetekouw deelt hierover mede dat wanneer het polderdistrict medewerking van de agrariërs aan dit dijkverbeteringsplan wil hebben, ook meer rekening mag worden gehouden met hun belangen.

De heer Van Leeuwen antwoordt dat hier een duidelijk signaal is afgegeven. Het polderdistrict zal hiernaar kijken in het kader van de planvorming.

De heer Kuipers geeft aan dat wat betreft de te herplanten populieren in het plan duidelijk de plaats is beargumenteerd.

De heer Zoetekouw wijst erop dat de sloot met plas-/draszone circa 4 meter verschuift. Hij vraagt waarom deze niet aan de dijkzijde van de sloot wordt aangelegd. Hiervoor is zijns inziens nog voldoende ruimte. Indien deze zone toch aan de zuidzijde wordt aangelegd, dan vraagt hij niet alleen te kijken naar een financiële vergoeding, maar ook naar compensatie in grond.

p. 39, r. 10 van onder:

PdBet. De heer Bleeker wijst erop dat betonplaten blijven behouden vanwege waardevolle muurvegetatie. Hij vraagt of hierbij ook is onderzocht of de betonplaten dijktechnisch kunnen worden behouden. Het is mogelijk dat onder deze platen holle ruimtes aanwezig zijn of dat de fundering niet voldoet. De heer De Vrieze geeft aan dat hiernaar een eerste oriënterend onderzoek heeft plaatsgevonden. Met het invallen van de dooi zal nog een kleine afgraving plaatsvinden. Er is daarom nog enig voorbehoud ten aanzien van het behoud van de betonplaten.

p. 47, al. 2:

De heer Lases merkt op dat de huidige voorkeursoplossing bij de vuilstort te Tiel zijns inziens niet de meest milieuvriendelijke is.

p. 51, par. 7.6:

"initiatiefnemers" wijzigen in: "initiatiefnemer". Daarnaast worden de bestekken niet door het bevoegd gezag goedgekeurd. Ook wordt hier gesproken over de formatie van een begeleidingsgroep. Hiervan is echter geen sprake. Het polderdistrict vraagt aan de adviesgroep om ook gedurende de uitvoering (wanneer dit incidenteel nodig mocht zijn) bijeen te komen voor het geven van advies. De adviesgroep zal daarom na vaststelling en goedkeuring van het plan nog niet worden opgeheven.

Bijlage 1 (Literatuur):

Aan de bestemmingsplannen van de gemeente Echteld wordt de uitspraak van de Raad van State met betrekking tot het bestemmingsplan voor het terrein-Dekker genoemd.

Bijlage 2 (Begrippenlijst):

De tekst bij term "binnendijks" wordt (taalkundig) aangepast.

De heer Siebers vraagt aan deze lijst de term "archeologie" toe te voegen.

Tekeningen:

De heer Kuipers deelt mede dat de tekeningen, zoals die voor deze vergadering aan de adviesgroep zijn toegestuurd, nog op twee plaatsen zijn gewijzigd.

1. In IJzendoorn is binnendijks de berm ten opzichte van de tekeningen hoger en korter geworden. (Doordat de berm hoger is, zal het bermtalud wel langer zijn, zodat per saldo het ruimtebeslag hetzelfde is.

2. Voor het dijkgedeelte bij Tiel zijn een voorkeursalternatief en een variant weergegeven. In de aan de adviesgroep toegezonden tekeningen waren deze abusievelijk identiek.

De heer Bleeker geeft aan dat op de tekeningen bij hmp 150 een wegversmalling is aangegeven. Deze komt in de tekst niet terug. De heer Kuipers antwoordt dat hier sprake is van een typefout. Er zal ter plaatse geen wegversmalling worden aangebracht.

Hoogwatervrij terrein te IJzendoorn (hoofdstukken 4, 5 en 6):

De heer Zomerdijk vraagt of de tekst in de projectnota/MER met betrekking tot het terrein-Dekker nu conform de afspraken is in de vorige adviesgroepvergadering.

De heer Kuipers antwoordt dat toen is afgesproken dat gekeken wordt naar de maximale breedte van de strook die vanuit het oogpunt van dijkverbetering (incl. compensatie) kan worden afgegraven. Vervolgens zou een landschapsdeskundige hierover adviseren. Vanuit het oogpunt van dijkverbetering kan maximaal circa 20 meter worden afgegraven. De landschapsdeskundige geeft hierover echter een negatief advies, omdat op deze wijze de buitendijkse ophoging prominenter in het rivierbed aanwezig zal zijn.

De heer Zomerdijk wijst naast het aspect van landschappelijke waardering ook op het aspect van doelmatigheid. De ontwikkelingen in het overleg met Dekker maken het steeds waarschijnlijker dat dit terrein (mogelijk een paar jaar na realisering van het dijkverbeteringsplan) wordt afgegraven. Het is dan mogelijk dat het polderdistrict plaatselijk de dijk weer moet gaan verbeteren, hetgeen niet doelmatig is. Dit pleit ervoor de dijk nu reeds buitendijks aan te pakken, rekening houdend met een toekomstige afgraving van het terrein-Dekker.

De heer Van Meegen geeft aan dat dit inderdaad een nieuw aspect is, dat hij echter nog niet volledig op zijn consequenties kan beoordelen. Voor afgraving van het terrein is een ontheffing van het polderdistrict nodig; hieraan kan misschien als voorwaarde worden gesteld dat het buitentalud moet worden verbeterd.

De heer Bleeker vraagt of de dijk ter plaatse verbeterd dient te worden wanneer het opgehoogde voorland verdwijnt. De heer Kuipers geeft aan dat er dan inderdaad nog iets moet gebeuren. Feitelijk zou dan ter plaatse - ook volgens het advies van Novioconsult - een harde taludbekleding worden aangebracht. De berekende golfhoogte is dan hoger dan 0,40 m. De heer Bleeker geeft aan dat je het aanbrengen van harde taludbekleding niet als voorwaarde voor ontheffingverlening kunt stellen.

De heer De Vrieze geeft aan dat de zaak in principe eenvoudig is. De bij deze zaak betrokken overheden moeten op korte termijn overeenstemming met Dekker bereiken over aankoop van het terrein en van het zand. Het aanleggen van harde taludbekleding in deze situatie, waarbij nog helemaal niet zeker is of het terrein op een termijn van enige jaren wordt afgegraven, is misschien niet verstandig. De heer Zomerdijk wijst er op dat het werk nu nog wel wordt gesubsidieerd.

De heer Van Leeuwen concludeert dat het toch goed lijkt om een strook van het hoogwatervrije terrein te ontgraven en hier een harde taludbekleding aan te brengen. Hiermee wordt het risico voorkomen dat het polderdistrict later hoge (niet-gesubsidieerde) kosten moet dragen voor het alsnog aanbrengen van harde taludbekleding. Het is vervolgens de vraag of je deze sleuf open laat liggen of dat je deze om landschappelijke redenen weer afdekt. Wanneer de sleuf open blijft liggen, moet er ook een voorziening voor afwatering worden getroffen.

De heer Mannaerts is van mening dat het landschapsadvies van Grontmij wellicht enigszins traditioneel is. Hij pleit voor een andere benadering. In het verleden zijn ter plaatse door verschillende overheden fouten gemaakt door vergunning te verlenen voor aanleg van het hoogwatervrije terrein. Een sleuf die openligt accentueert dit juist en betekent tevens de hoop op beter. De heer Zomerdijk stemt hiermee in.

De heer Van Leeuwen geeft aan dat een beslissing over het al dan niet opvullen van de sleuf nu nog prematuur is. Bij opvullen kan het zand in depot worden bewaard, maar dit hangt af van de eigendomssituatie ter plaatse. Bovendien zijn er aan opvullen extra kosten verbonden, die vanuit het oogpunt van de waterkering niet benodigd zijn. Over het al dan niet opvullen van de sleuf wordt in

PdB./Allen een latere fase een beslissing genomen.

5. Rondvraag.

De heer Van Leeuwen vraagt wat in de vergadering van 9 april a.s. aan de adviesgroep zal worden voorgelegd. De heer Kuipers antwoordt dat aan de projectnota/MER slechts relatief kleine aanpassingen behoeven te worden aangebracht. In de volgende adviesgroepvergadering zal daarom vooral het ontwerpplan worden besproken.

De heer Van Leeuwen vraagt vervolgens aan de adviesgroep of zij op deze wijze een goed advies kan uitbrengen. De adviesgroep stemt met deze procedure in.

De heer Bleeker wijst erop dat in de projectnota/MER een aantal deelrapporten worden genoemd. Hij vraagt of deze al beschikbaar zijn. De heer Kuipers antwoordt dat deze in concept beschikbaar

Grontmij zijn. Ruim voor 9 april a.s. zullen deze aan het bevoegd gezag worden toegezonden.

6. Sluiting.

Niets meer aan de orde zijnde sluit de voorzitter de vergadering.

Volgende vergadering: donderdag 9 april 1998, 9.30 uur.

8 Adviesgroepvergadering 9 april 1998



Polderdistrict BETUWE

Onderwerp:

**Adviesgroepvergadering
dijkvak IJzendoorn-Tiel**

VERSLAG D15-A7

Opgesteld door: C.J.M. van Iersel

Datum bespreking: 9 april 1998

Deelnemers:

J.G. van Leeuwen
F.C. Verbrugh
J.W.Th.M. van Meegen
C.G. de Vrieze
J.A. Vos
C.J.M. van Iersel
J.G. Bleeker
H.J. Zomerdijk
G. Visser
R. Snoep
A. Datema
W.B.P.M. Lases
F.J. Jansen
R.W. Siebers
E. Waterval
J.J. Kuipers

Namens:

Polderdistrict Betuwe
Polderdistrict Betuwe
Polderdistrict Betuwe
Polderdistrict Betuwe
Polderdistrict Betuwe
Polderdistrict Betuwe
Polderdistrict Betuwe
Provincie Gelderland
Gemeente Echteld
Gemeente Echteld/DOW Midden-Betuwe
Gemeente Tiel
Hist. Kring Kesteren e.o.
Ver. Oudheidkamer Tiel e.o.
Rijksdienst v.d. Monumentenzorg
St. Red ons Rivierlandschap/Bond Heemschut
Kamer van Koophandel Rivierenland
Grontmij Gelderland

Afwezig met kennisgeving:

J.J.H.M. Mannaerts
G.D.J. Zoetekouw
G.S. Stam
H.H.R. van Loenen Martinet
Mw. I. Reuselaars
W.A.A. Lammertink
Mw. A. van Eldik

Rijkswaterstaat, dir. Oost-Nederland
GLTO
Recreatieschap Over-Betuwe
St. Gelderse Milieufederatie
Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek
St. Het Geldersch Landschap
Bewoonster IJzendoorn

Verslag in afschrift aan:

Deelnemers
MID

Polderdistrict Betuwe

Actie

VERSLAG

1. Opening.

De heer Van Leeuwen opent de vergadering en heet de aanwezigen van harte welkom. De heer Waterval van de Kamer van Koophandel neemt voor het eerst aan deze adviesgroep deel.

De heer Van Leeuwen deelt mede dat de voorbereidingsprocedure voor het dijkvak IJzendoorn-Tiel vordert. In principe is deze vergadering de laatste vergadering van de adviesgroep. Het is de bedoeling dat in deze vergadering een definitief advies wordt gegeven over de projectnota/MER en het ontwerpplan ten behoeve van de dijkstoel. Na deze vergadering zal de adviesgroep echter niet worden ontbonden, maar kan deze opnieuw bij elkaar worden geroepen, wanneer het polderdistrict tijdens de uitvoeringsfa-

se of naar aanleiding van de zienswijzen de adviesgroep wil raadplegen over incidentele aanvullingen op of aanpassingen van het plan.

2. Mededelingen.

De heer De Vrieze deelt mede dat in de vorige adviesgroepvergadering door de heer Zoetekouw van het GLTO bedenkingen zijn geuit tegen het voorstel om een natuurzone langs de treksloot te creëren, wanneer hier geen compensatiegronden ten behoeve van agrarisch gebruik tegenover staan.

De heer De Vrieze heeft over de beschikbaarheid van compensatiegronden overleg gevoerd met de heer Jäger van de gemeente Echteld. De heer Jäger verwerft gronden ten behoeve van het plan-Medel, dat ook in dit gebied wordt voorbereid. Op dit moment zijn er geen reële mogelijkheden voor compensatie van gronden. De grondverwerfers van het polderdistrict Betuwe en de gemeente Echteld houden echter contact voor het geval in de toekomst wel compensatiegronden vrijkomen.

De heer Zomerdijk vraagt hoeveel ruimte de natuurzone langs de sloot in beslag neemt. De heer De Vrieze antwoordt dat deze volgens plan ca. 3 ha groot zal worden.

3. Vaststelling verslag van de vergadering van 5 februari 1998.

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

Actiepunten:

PdBet.	Afweging met betrekking tot inrichting van dijktafsluitingen in relatie met beheer. Afgedaan. <i>In februari 1998 heeft de dijkstoel hiervoor de beleidsnota "De dijk van top tot teen" vastgesteld.</i>
PdBet.	Overleg met betrekking tot de inrichting van de Kleine Willemspolder (natte dijkvoet). Afgedaan. <i>Aan de adviesgroep wordt een kaart gepresenteerd met daarop aangegeven de inrichting van de Kleine Willemspolder. Er is besloten om af te zien van een natte dijkvoet, omdat er kort aan de oppervlakte zandlagen aanwezig zijn. In het huidige plan zal verder van de dijk een laagte worden uitgegraven. In het verlengde van de rabatten zullen zigzag enkele kades worden aangelegd. In de laagtes hiertussen zal een variatie van natte en minder natte natuur ontstaan. In het gebied zullen ook runderen worden uitgezet. Hiervoor zal direct langs het Amsterdam-Rijnkanaal een oversteekplaats over de dijk worden gecreëerd met een iets minder steil dijktafsluiting en met een veerooster in de dijk kruin.</i>
Provincie	Aanleveren tekstvoorstel m.b.t. natuurontwikkeling Kleine Willemspolder. Niet meer relevant.
PdBet.	Onderzoek naar de staat van de taludverdediging (betonplaten) t.p.v. hmp 160-161. Afgedaan. <i>Onder de betonplaten zijn geen holtes aanwezig. Wel zal tussen de betonplaten en de dijkteen enige aanvulling van het talud moeten plaatsvinden.</i>
Grontmij	Toezenen grondmechanisch onderzoek aan provincie. Afgedaan. <i>Dit rapport is in concept gereed en als zodanig toegezonden aan de provincie.</i>

4. Bespreking van het eindconcept van het ontwerpplan.

De heer Kuipers legt uit dat in het eindconcept van het ontwerpplan de resultaten van het milieukundig onderzoek (Hfdstk. 5) nog niet worden genoemd, omdat deze pas zeer onlangs bekend zijn geworden. Hij deelt de resultaten hiervan mondeling mede:

Bij hmp 132 is buitendijks in een sloot een verhoogde hoeveelheid zink aangetroffen. Tussen hmp 203 en 214 is buitendijks klasse-III-specie gevonden. Binnendijks bevindt zich hier een zwaar verontreinigd terrein met PAK's, zware metalen en minerale oliën. Mogelijk is de sanering van dit terrein te combineren met de sanering ten behoeve van het woningbouwproject van de gemeente Tiel.

Prov./PdB.

In het dijkverbeteringsplan wordt op deze plaats alleen een berm aangelegd. Het is ook mogelijk om deze berm aan te leggen zonder dat eerst de ondergrond wordt afgeroofd en zonder dat inkassing plaatsvindt. In dat geval is sanering van het terrein wellicht niet nodig. De heer Bleeker geeft aan dat de provincie bij de aanleg/verschuiving van een (kern)dijk op een verontreinigd terrein in elk geval voorstander is van afgraving van dit terrein. In het geval van de aanleg van een berm is hierover discussie mogelijk. Hierover zal nader overleg plaatsvinden tussen provincie en polderdistrict Betuwe.

De heer Kuipers geeft aan dat afhankelijk van dit overleg de tekst van het ontwerpplan nog zal worden aangepast.

Daarnaast geeft de heer Kuipers aan dat het grondaankoopplan nog niet is opgesteld. Daarnaast zijn de onderhoudsstroken nog niet op tekening aangegeven.

Bespreking ontwerpplan:

p. 3, r. 1:

De heer Siebers vraagt aan te geven wanneer de voorbereiding van het dijkverbeteringsplan is gestart.

p. 7, al. 2:

De heer Van Meegen vraagt de redactie van de eerste zin ("Door een kruin minimale kruinhoogte.") te wijzigen.

p. 9, r. 2:

"pijpleidingcode" wijzigen in "NEN-norm ...".

p. 13:

De heer Snoep vraagt aan het overzicht van landschappelijke of cultuurhistorische elementen toe te voegen de vluchthaven en de jachthaven van Tiel.

De heer Zomerdijk vraagt of ook de vluchthaven van IJzendoorn dient te worden toegevoegd. Deze wordt echter niet toegevoegd, omdat deze te ver van de dijk is verwijderd.

H. 3 (p. 12-19):

De heer Waterval deelt mede een visie te missen op de gang van zaken met betrekking tot buitendijkse bedrijven. In het plan worden alleen de LNC-uitgangspunten genoemd.

De heer Waterval stelt voor hieraan een paragraaf toe te voegen over de uitgangspunten ten aanzien van buitendijkse bedrijven.

De heer Siebers geeft aan dat hij een hele paragraaf hierover wel erg veel vindt. De heer Kuipers antwoordt dat hij op pagina 15 tussen alinea 1 en 2 een alinea kan toevoegen.

p. 14, r. 19:

De heer Zomerdijk geeft aan dat hier wordt genoemd dat afrasteringen bij voorkeur slechts aan één zijde worden geplaatst ter voorkoming van een tunneleffect. De heer Zomerdijk geeft hierbij aan dat dit natuurlijk wel afhankelijk is van het grondgebruik van de dijktaaluds.

De heren De Vrieze en Kuipers antwoorden dat volgens het beleid van het polderdistrict Betuwe voor het buitentalud een maai-/hooibeheer zal worden toegepast. Hierdoor zal dus aan de buitendijkse zijde in elk geval geen afrastering worden geplaatst.

p. 15, halverwege:

De heer Zomerdijk vraagt wat hij zich concreet kan voorstellen bij de "integratie van dijkverbetering met de recreatieve functie van de dijk met name in het bebouwde gebied (Ijzendoorn en Tiel)".

De heer Kuipers geeft aan dat bij de dijkverbetering kleine recreatieve elementen, zoals bankjes en prullenbakken, kunnen worden aangebracht. De heer Snoep stelt voor om hierover nadere afspraken te maken, waarbij met name een tijdplanning wordt afgesproken. De heer De Vrieze antwoordt dat hiervoor de gemeentelijke vertegenwoordigers en de projectleider in de besteks- of uitvoeringsfase nog eens een overleg kunnen hebben. Het is beter hierover afspraken te maken wanneer duidelijk is hoe e.e.a. er ruimtelijk komt uit te zien.

De heer Snoep stelt voor om in het ontwerpplan op te nemen dat over het aanbrengen van kleinschalige elementen nog nadere voorstellen zullen worden gedaan. De heer Bleeker stemt hiermee in. Hij wil echter voorkomen dat er discussie ontstaat over wat kleinschalige elementen zijn. Dit zijn elementen die geen invloed hebben op het ruimtebeslag van de dijk. Andere elementen moeten in het ontwerpplan worden opgenomen. Dit laatste is echter niet meer mogelijk vanwege de tijdplanning.

De heer Zomerdijk geeft aan dat hiermee plotseling toch wel enige mogelijkheden worden afgesloten. De heer Bleeker geeft echter aan dat de procedure van het begin af aan duidelijk is uitgelegd. Gemeentelijke wensen hadden in principe in de fase van de startnotitie moeten worden meegenomen. In dat geval hadden ze ook kunnen worden meegewogen in de m.e.r.-procedure.

De heer Zomerdijk geeft aan dat de gemeente Echteld voor de aansluiting van de Lappenafweg overweegt om deze alleen toegankelijk te maken voor fiets-/voetverkeer. Hiermee zou de aansluiting kunnen worden ingericht, zoals bij de Weilerstraat te Ochten.

PdB./Grontmij De heer De Vrieze antwoordt dat deze aanpassing nog kan worden meegenomen in het ontwerpplan.

p. 16, al. 3:

De heer Zomerdijk vraagt de scheuren in het wegdek op adequate wijze te verhelpen. Op dit moment overweegt hij in verband met de scheuren een verkeersverbod voor gemotoriseerd verkeer.

p. 17, r. 3 van onder:

De heer Snoep wijst erop dat figuur 3.1. niet is toegevoegd. De heer Kuipers zal deze figuur alsnog toevoegen.

p. 21, halverwege:

De heer Bleeker vraagt naar de harde taludbekleding tussen hmp 136.25 en 138.00. De heer Kuipers antwoordt dat in de tekst abusievelijk over basaltbekleding wordt gesproken, maar dat hier basaltbekleding zal worden aangebracht.

p. 21/22 (Hoogwatervrije terrein):

Met betrekking tot het hoogwatervrije terrein wijst de heer Zomerdijk erop dat in de vorige vergadering was afgesproken om over het al dan niet opvullen van de sleuf een nader standpunt in te nemen.

De heer Vos geeft aan dat hierover een nadere afweging heeft plaatsgevonden door het polderdistrict. Het openlaten van de sleuf veroorzaakt een landschappelijk en waterhuishoudkundig probleem. Daarnaast wordt de sleuf een verzamelplaats van vuilnis en is het zandtalud van het hoogwatervrije terrein moeilijk in stand te houden. Het polderdistrict geeft er daarom de voorkeur aan om de sleuf weer op te vullen.

De heer Jansen vraagt of hiermee het visueel verzelfstandigen van de dijk van de baan is. De heer Vos bevestigt dat dit pas aan de orde komt wanneer het terrein door derden wordt afgegraven. De heer Kuipers voegt hieraan toe dat het handhaven van de sleuf door de landschapsdeskundige van Grontmij negatief is beoordeeld.

De heer Zomerdijk stemt in met de hier genoemde argumentatie en vraagt deze in het ontwerpplan op te nemen. De heer Kuipers antwoordt dat deze is verwoord in de project-

nota/MER. De heer Van Leeuwen geeft aan dat in de aanbestedingsbrief zal worden gewezen op het integrale karakter van de m.e.r.-procedure en de planvoorbereiding.

De heer Van Leeuwen vraagt of afgraving van het terrein vanuit rivierkundig perspectief in de nabije toekomst nog mogelijkheden biedt.

De heer Zomerdijk antwoordt dat hij de heer Prins van Rijkswaterstaat hierover onlangs nog heeft gesproken. In dit overleg is duidelijk geworden dat Rijkswaterstaat bij de berekening van effecten met betrekking tot afgraving van het terrein alleen heeft gekeken naar het aan de dijk gelegen hoogwatervrije terrein en niet naar het terrein van de steenfabriek. Wanneer dit laatste terrein wordt meegenomen, is afgraven wél interessant.

De heer Van Meegen geeft aan dat het polderdistrict Betuwe regelmatig overleg heeft met Rijkswaterstaat in het kader van het beleid Ruimte voor de Rijntakken. Hij zal Rijkswaterstaat hierover in dit overleg nog eens attenderen.

p. 21/22:

De heer Waterval vraagt in de tekst ook de bebouwing van het terrein-Dekker mee te nemen. De heer Kuipers antwoordt dat deze te ver van de dijk is verwijderd. Deze beïnvloedt het ontwerp van de dijk niet.

De heer Waterval wijst erop dat het onbebouwde terrein de bestemming bedrijventerrein heeft. Er bestaat het voornemen om deze in gebruik te geven van derden.

De heren Zomerdijk en De Vrieze wijzen er echter op dat deze bestemming door de Raad van State is vernietigd. Er wordt besloten om de tekst niet aan te passen.

p. 24, r. 11:

De heer Kuipers geeft aan dat de populieren bij voorkeur 10 meter uit de buitendijks aanwezige sloot worden aangeplant. Omdat deze bomen echter ook ca. 20 meter uit de buitenteen moeten zijn verwijderd, zullen ze waarschijnlijk dichterbij de sloot worden geplant en eventueel met een grotere tussenruimte.

p. 26, halverwege:

De heer Snoep is niet overtuigd van het argument dat door een verflauwing van het buitentalud bij Tiel de continuïteit van de dijk bij de Grote Willemspolder wordt versterkt. Overigens is hij geen tegenstander van verflauwing van het talud. De heer Van Leeuwen geeft aan dat dit argument inderdaad beter kan worden weggelaten.

p. 26, r. 15 van onder:

De heer Snoep geeft aan dat hij het kopje, dat langs de vuilstort op de dijk wordt aangebracht, niet op tekening kan terugvinden. De heer Kuipers geeft aan dat dit kopje inderdaad erg klein is geworden. Hij zal nader bekijken of de dijk hier nog enigszins kan worden geaccentueerd.

Grontmij

p. 28, r. 2:

De heer Snoep wijst erop dat hier wordt gesproken over een taludbekleding van basalt of basalton. Hij vindt het echter geen goed idee om deze te combineren. De heer Vos antwoordt dat er basalt vrijkomt bij Tiel nabij het Amsterdam-Rijnkanaal. Het is echter niet bekend of deze basalt nog van voldoende kwaliteit is. Wanneer deze niet goed meer is te gebruiken zal er basalton worden aangebracht. Er zal in elk geval geen combinatie van deze twee soorten bekleding plaatsvinden.

De heer Siebers geeft aan dat hij hecht aan een taludbekleding van basalt. Ook wanneer de betreffende basalt niet van voldoende kwaliteit is. De heer Van Leeuwen geeft echter aan dat de huidige optie duidelijk is. Het is de intentie van het polderdistrict om op het buitentalud van hmp 211 basalt aan te brengen.

p. 32, onderaan:

De heer Siebers wijst erop dat voor de aanplant van nieuwe bomen en struiken een apart bestek zal worden geschreven. Hij vraagt of deze bomen en struiken ook in het plan worden opgenomen. De heer Kuipers bevestigt dit.

Grontmij

p. 33, halverwege:

De heer Bleeker vraagt het laatst genoemde punt ("gronden benodigd ... klasse IV specie") weg te laten, omdat in dit dijkvak geen klasse-IV-speciedepot wordt aangelegd.

p. 34:

De heer Snoep geeft aan dat in de gemeente Tiel waarschijnlijk geen art. 19 WRO-procedure nodig is. De heer Bleeker geeft echter aan dat een gedeelte van de piping-berm dan buiten de bestemming waterkering valt. De heer Van Meegen geeft aan dat het polderdistrict de art. 19-vrijstelling in elk geval kan aanvragen. De gemeente Tiel kan vervolgens besluiten dat deze niet benodigd is. Hierover zal nog overleg plaatsvinden in de projectgroep.

Daarnaast geeft de heer Snoep aan dat de bouwvergunning niet alleen wordt getoetst aan de bouwverordening, maar ook aan het bestemmingsplan.

PdB./Echteld De heer Bleeker geeft aan dat voor de gemeente Echteld in elk geval een art. 19-vrijstelling benodigd is.

Tekeningen:

De heer Snoep wijst erop dat hmp 212.7 en 214 harde taludbekleding wordt aangebracht tussen de dijkkrui en de afweg naar de haven. Op ditzelfde taludgedeelte wordt echter verder naar beneden tussen de afweg en de haven geen harde taludbekleding aangebracht. De heer De Vrieze antwoordt dat dit inderdaad een goed punt is waar nog nader naar moet worden gekeken. Waarschijnlijk is het ook voor het benedentalud nodig om een harde taludbekleding aan te brengen.

PdB./Grontmij

Algemeen:

Terugkomend op de mogelijk aan te brengen recreatieve elementen te IJzendoorn stelt de heer Zomerdijk voor om ter hoogte van de Roskam buitendijks een uitstulping te maken te behoeve van een bankje. De heer Bleeker vraagt of de gemeente bereid is om hiervoor de meerkosten te betalen. Een dergelijke voorziening is niet meegenomen bij de afweging van landschappelijke effecten. In dat geval maakt het niet integraal deel uit van het dijkverbeteringsplan en zal de provincie de kosten hiervoor niet subsidiëren.

De heer Snoep geeft aan dat hij moeite heeft met deze benadering. Het blijkt nu dat de projectnota/MER een voorontwerp van het dijkverbeteringsplan is. Dit was voor gemeenten niet zo duidelijk.

De heer Bleeker antwoordt dat reeds vóór de startnotitie een programma van eisen en wensen is opgesteld. Hierin hadden de gemeentelijke wensen moeten worden meegenomen. Deze hadden dan het gehele traject kunnen meelopen.

De heer Van Meegen wijst erop dat de provincie en het polderdistrict van het begin af aan hebben aangegeven dat er bij de m.e.r.-procedure en planvoorbereiding sprake is van een gelijktijdig proces. Hij geeft aan dat reeds in de eerste adviesgroepvergadering nadrukkelijk is gevraagd naar de gemeentelijke wensen.

De heer Van Leeuwen geeft aan dat het polderdistrict goed zal kijken of het nog mogelijk is om gemeentelijke wensen te vervullen. Wanneer zij op korte termijn aangeven hiervoor de meerkosten te willen betalen.

De heer Snoep geeft aan dat de recreatieve wensen van de gemeente Tiel niet tot profielwijziging van de dijk zullen leiden. Deze kunnen dus worden meegenomen in de besteks- of uitvoeringsfase.

De heer Zomerdijk geeft aan dat zijn gemeente in de zomer de herziening van het bestemmingsplan Buitengebied gereed wil hebben ten behoeve van terinzagelegging en besluitvorming. Hij vraagt daarom vóór de zomer het dijkverbeteringsplan toe te zenden, zodat dit in het bestemmingsplan kan worden verwerkt.

PdBet.

De heer Van Leeuwen antwoordt dat dit plan na 13 mei a.s. in ontwerp zal worden toegezonden. Het plan heeft dan echter nog niet ter inzage gelegen en het is nog niet vastgesteld.

5. Advies aan dijkstoel omtrent projectnota/MER en ontwerpplan.

De heer Van Leeuwen vraagt aan de leden van de adviesgroep of zij kunnen instemmen met de projectnota/MER en het ontwerpplan, zoals in deze en vorige vergaderingen besproken. De adviesgroep geeft een positief advies over het plan en de projectnota/MER.

6. Rondvraag.

De heer Visser vraagt of de nieuw aan te brengen beplanting in beheer komt bij het polderdistrict Betuwe. De heer Vos antwoordt dat dit alleen geldt voor compensatiebeplanting en niet voor erfbeplanting. Voor de compensatiebeplanting zal het polderdistrict proberen een andere beheerder te vinden. Hij denkt hierbij met name aan de populierenrijen.

De heer Siebers wijst erop dat volgens planning Gedeputeerde Staten op 9 december a.s. het plan zullen goedkeuren. Daarna kan de grondverwerving van start gaan. De heer Siebers wijst erop dat aanliggende eigenaren hierdoor soms kunnen worden overvallen. Hij vraagt daarom hierover goede voorlichting te geven in een volgend nieuwsbulletin en er hierbij op te wijzen dat betrokkenen ook zelf een deskundige kunnen inschakelen. De heer Van Meegen antwoordt dat hieraan nog nadere aandacht zal worden besteed op het moment dat de grondverwerving dichterbij komt. Bovendien zullen de betreffende eigenaren hierover door middel van een brief worden geïnformeerd. Het is zeker niet zo dat er ten behoeve van grondverwerving plotseling iemand 'aan de deur staat'.

De heer Waterval wijst erop dat op donderdag 23 april a.s. over het dijkverbeteringsplan IJzendoorn-Tiel een voorlichtingsavond wordt gehouden. Hij vraagt of het hierbij ook mogelijk is om inspraakreacties te geven. De heer Van Meegen antwoordt dat hier alleen sprake is van voorlichting. Volgens planning zal op 9 september a.s. een inspraakavond worden gehouden. Natuurlijk kunnen belanghebbenden op de voorlichtingsavond wel reageren op de plannen. Voor de dijkstoel zou dit een aanleiding kunnen zijn om anders te beslissen over het huidige ontwerpplan. Er is echter geen sprake van formele inspraakavond.

De heer Waterval wijst erop dat hij signalen van het bedrijfsleven ontvangt dat zij zich voelen overvallen door de huidige dijkverbeteringsplannen. De heer Van Leeuwen geeft aan dat er zeker geen sprake is van een overval. Er zijn nog voldoende inspraak- en beroepsmogelijkheden, waarop het polderdistrict de belanghebbenden nog uitdrukkelijk zal attenderen. De heer Van Meegen voegt hieraan toe dat de procedure volgens de Wet op de waterkering een verkorting is van de normale procedure. Hierbij vindt een integrale benadering plaats van de verschillende procedure-onderdelen.

7. Sluiting.

Niets meer aan de orde zijnde sluit de heer Van Leeuwen de vergadering.

Bijgevoegd treft u aan een (enigszins) gewijzigd schema waarop de vervolg-procedure is aangegeven.

9 Nieuwsbulletins



Dijkvak IJzendoorn - Tiel

19 november 1996

Het Polderdistrict Betuwe gaat starten met de voorbereidingen voor de verbetering van het dijkvak IJzendoorn - Tiel. Dit dijkvak loopt vanaf het punt in IJzendoorn waar de dijk reeds verbeterd is (hectometerpaal 130 aan het begin van de overnachtingshaven) tot aan de haven in Tiel (hectometerpaal 214 bij het benzinstation van Van Dijkhuizen). De voorhavendijken van het Amsterdam-Rijnkanaal en de Prins Bernhardsluis behoren niet tot dit project.

Proces en procedure

Op 15 januari 1996 is de Wet op de waterkering van kracht geworden. Deze wet is van toepassing op dijkverbeteringsprojecten die nu in gang worden gezet. Een paar hoofdpunten uit deze wet zijn:

- * De procedure voor het milieu-effectrapport (MER) en die voor het maken van het plan voor de dijkverbetering moeten als één samenhangend geheel worden gezien.
- * Het dijkverbeteringsplan en het MER liggen gelijktijdig (als één geheel) ter inzage.

Het MER beschrijft waarden en belangen op het gebied van landschap, natuur/ecologie en cultuurhistorie (de zgn. LNC- of LEC-waarden) die betrokken zijn bij het dijkverbeteringsproject. Vervolgens wordt gekeken naar de oplossingen die reëel mogelijk zijn. Daarna wordt een afweging gemaakt tussen de verschillende mogelijkheden en dan kunnen de bevoegde besturen een keuze maken.

Wat gaat er gebeuren

Eerst wordt er een adviesgroep ingesteld. Deze vormt een belangrijk element voor het bevorderen van de openheid van het planvormingsproces en het creëren van een maatschappelijk draagvlak voor de manier waarop de dijk verbeterd zal worden. De taak van de adviesgroep is om mee te denken (schrijven) en adviezen uit te brengen over het MER en het plandocument. De adviesgroep dient zodanig van samenstelling te zijn dat alle betrokken waarden (veiligheid, landschap,

ecologie en cultuurhistorie), functies (waterkering, wonen, werken, verkeer, recreatie, natuur) en belangen daarin zijn vertegenwoordigd. Daarom zullen in de adviesgroep vertegenwoordigers zitten van of namens:

- * het polderdistrict,
- * de provincie Gelderland,
- * de gemeenten Echteld en Tiel,
- * de rivierbeheerder (Rijkswaterstaat),
- * het ministerie van landbouw, natuurbeheer en visserij,
- * groeperingen die opkomen voor landschappelijke waarden,
- * groeperingen die opkomen voor natuur-, milieu- of ecologische waarden,
- * groeperingen die opkomen voor cultuurhistorische waarden,
- * landbouworganisaties,
- * lokale groepering(en), die opkomt/opkomen voor belangen van de bewoners aan en langs de dijk,
- * lokale groepering(en), die opkomt/opkomen voor belangen van de lokale bedrijven.

Het polderdistrict stelt de adviesgroep in en levert de voorzitter.

Doet u mee?

Indien u als direct betrokkene (aanwonende of eigenaar) wilt meehelpen met o.a. het bedenken van oplossingen om de dijkverbetering tot stand te laten komen, dan kunt u daaraan uw steentje bijdragen. Wijs als buurtbewoners een vertegenwoordiger aan of bundel uw belangen in een vereniging of stichting die zich daarvoor wil inzetten. Als vertegenwoordiger in de adviesgroep kunt u dan meewerken. Van de adviesgroepleden verwachten wij overigens wel een actieve opstelling door het leveren van tekstvoorstellen e.d.

Vanzelfsprekend moet de adviesgroep niet al te groot worden. We moeten daarom terughoudend zijn en streven naar maximaal één vertegenwoordiger per belangencategorie. Maar we willen wel graag dat het plan voor de dijkverbetering ook "uw plan" is.

Dus, als u op een bepaald gebied deskundigheid kunt inbrengen en u wilt actief meehelpen, meldt u dan aan bij het polderdistrict. Het adres vindt u achteraan in dit bulletin.

Tijdschema

Hieronder wordt aangegeven welke stappen genomen moeten worden en welke tijd daarmee bij benadering gemoeid is.

	Tijdsduur per fase	Tijd vanaf de start
Voorfase	24 wk	
Instellen adviesgroep		
Opstellen programma van wensen en eisen		
Opstellen integrale visie		
Opstellen startnotitie		
Vooroverleg	15 wk	24 wk
Publicatie startnotitie		
Inspraak startnotitie		
Vaststelling richtlijnen		
Projectnota/MER	39 wk	39 wk
Opstellen MER		
Keuze uit alternatieven		
Inspraak		
Aanpassen plan		
Besluiten	9 wk	78 wk
Besluiten door GS		
Vergunningverlening		
Beroep bij Raad van State		
Grondverwerving	39 wk	87 wk
Grondaankoop		
Onteigening		
Uitvoering		
Start		126 wk

Wij verwachten dat we in januari 1997 zullen starten met de voorfase.

U ziet dus dat het daarna nog minstens zo'n twee en een half jaar duurt voordat de eerste schop de grond in kan.

Hoe wordt u op de hoogte gehouden

Met dit eerste Informatiebulletin hopen wij u en andere betrokkenen informatie te hebben gegeven over de dingen die staan te gebeuren met het dijkvak waar u bij betrokken bent. Het is de bedoeling u met deze bulletins regelmatig op de hoogte te houden van de ontwikkelingen.

Indien u anderen kent die dit bulletin niet gekregen hebben maar toch betrokken zijn bij deze dijkverbetering, laat hen het bulletin lezen en informeer ons zodat we het in het vervolg toe kunnen sturen.

Wilt u meer informatie? Belt u in dat geval gerust met het Polderdistrict BETUWE, telefoon (0481) 37 13 93 en vraagt u naar de heer Vos of de heer Moerland; zij zullen u graag te woord staan.

Schrijven kan ook:
Polderdistrict BETUWE
Postbus 25
6660 AA ELST GLD

fax (0481) 37 51 80

Dit nieuwsbulletin dient voor het geven van algemene projectinformatie.

U kunt aan deze uitgave geen rechten ontleenen.



De voorbereiding van de verbetering van de bandijk tussen IJzendoorn en Tiel is inmiddels begonnen. In het eerste nieuwsbulletin stond een uiteenzetting van de planprocedure en het globale tijdschema. Ook is de ligging van het onderhavige dijkvak nader aangegeven.

In dit korte bulletin vragen wij uw aandacht voor terreinwerkzaamheden ten behoeve van onderzoek en opmetingen. De volgende keer kunnen wij u de samenstelling van de adviesgroep melden.

Inschakelen adviesbureau

Na beoordeling van meerdere offertes heeft de Dijkstoel van het polderdistrict het bureau Grontmij te Arnhem opdracht gegeven voor de planvoorbereiding. Daarmee is het bureau inmiddels gestart.

Terreinonderzoek

Tot de eerste werkzaamheden behoren de landmeetkundige opnames en bodemonderzoek. Voor deze werkzaamheden is het nodig percelen nabij de dijk te betreden en grondboringen te verrichten. De diepere boringen worden uitgevoerd met een speciaal daarvoor ingerichte vrachtauto. Op grond van de wet- en regelgeving moeten deze werkzaamheden weliswaar gedoogd worden, maar wij vragen hierbij de medewerking van de eigenaren en gebruikers van de betreffende percelen voor deze werken. Mocht er door deze werkzaamheden onverhoopt schade ontstaan, dan verzoeken wij u ons daarvan zo spoedig mogelijk in kennis te stellen.

De medewerkers van Grontmij (en het grondonderzoeksbureau Fugro) kunnen zich desgewenst legitimeren.

Het onderzoek van de bodem strekt zich over een lange periode uit. Na een eerste verkennend onderzoek volgen, afhankelijk van de voortgang van de plannen, nadere onderzoeken. Als voorbeeld kan genoemd worden een nader onderzoek op plaatsen waar eerder een bodemverontreiniging is aangetroffen.

**Bestuur en medewerkers
van het Polderdistrict BETUWE
wensen u
hoogwatervrije Kerstdagen
en een dijk van een 1997**

Wilt u meer informatie? Belt u in dat geval gerust met het Polderdistrict BETUWE, telefoon (0481) 37 13 93 en vraagt u naar de heer Vos of de heer Moerland; zij zullen u graag te woord staan.

Schrijven kan ook:
Polderdistrict BETUWE
Postbus 25
6660 AA ELST GLD

fax (0481) 37 51 80

Dit nieuwsbulletin dient voor het geven van algemene projectinformatie.

U kunt aan deze uitgave geen rechten ontlenen.



Dijkvak IJzendoorn-Tiel

25 maart 1997

De eerste voorzichtige schreden op het m.e.r.-pad zijn gezet. Op 30 januari jl. heeft de eerste vergadering van de adviesgroep plaatsgevonden. Daarmee is de planvorming voor de verbetering van het dijkvak IJzendoorn-Tiel definitief nieuw leven ingeblazen. Volgens de procedure van de Wet op de waterkering, waarover wij u in het vorige bulletin informeerden, zal het polderdistrict nu vaart zetten achter de totstandkoming van dat plan.

De Adviesgroep

De samenstelling van de adviesgroep luidt:

Gemeente Echteld	H.J. Zomerdijk
Gemeente Tiel	R. Snoep
Provincie Gelderland	Th.H.B. Moors
Rijkswaterstaat	J.J.H.M. Mannaerts
Dienst Openbare Werken	G. Visser
Rijksdienst voor de Monumentenzorg	F.J. Jansen
Stichting Red ons Rivierlandschap	R. Siebers
Bond Heemschut	R. Siebers
Stichting Gelderse Milieufederatie	H.H.R. v. Loenen Martinet
St.Het Geld. Landschap	W.A.A. Lammertink
Hist. Kring Kesteren e.o.	A. Datema
Recreatieschap Over Betuwe	G.S. Stam
Rijksdienst v. Oudheidkundig Bodemonderzoek	mw. I. Reuselaars
Kamer van Koophandel	R.E. de Bruin
Buurtvereniging Harlekei IJzendoorn	M. Romein
Land- en tuinbouworganisatie ZMO/GLTO	G.D.J. Zoetekouw
Pd. Betuwe	J.G. v Leeuwen (voorzitter; dijkgraaf)
	F.C. Verbrugh (heemraad)
	J.W.Th.M. v. Meegen (techn. directeur)
	C.G. de Vrieze (hfd. dijkv.)
	J.A. Vos (proj.leider)

Herhaalde oproep

In de eerste vergadering is nagegaan of alle betrokken belangen ook voldoende vertegenwoordigd zijn door de leden van de adviesgroep. Met name de bewoners langs dit dijkvak roepen wij nogmaals op om zich te verenigen en zitting te nemen in de adviesgroep. Dit geldt met name voor de bewoners in het Tielse deel van het dijkvak. De woonarkbewoners horen daar zeker ook bij.

De volgende adviesgroepvergadering zal op 17 april 1997 plaatsvinden. In de tussenliggende tijd wordt geïnventariseerd aan welke punten specifiek aandacht moet worden besteed bij de verbetering van dit dijkvak. Tevens zal een visie-ontwikkeling worden gemaakt. Hierbij wordt ingegaan op de aandachtspunten en hoe we daar in de toekomst mee om willen gaan. Deze integrale visie geeft een kader aan, waarbinnen oplossingen voor de dijkverbetering zullen moeten passen.

Beschikbare informatie

Nogmaals vragen wij u om anderen, die mogelijk bij de dijkverbetering zijn betrokken, van dit nieuwsbulletin op de hoogte te brengen. Als zij hun naam en adres aan ons doorgeven zullen wij de nieuwsbulletins voortaan ook aan hen toezenden.

Verder willen wij u nog graag wijzen op het provinciale informatiebulletin "Nieuws over de dijken". Dit informatiebulletin, waarin nieuws, achtergronden en meningen over de dijkverbetering worden gegeven, verschijnt 5 maal per jaar en is gratis aan te vragen bij het projectbureau dijkverbetering van de Provincie Gelderland, tel. (026) 359 83 41.

Een informatiefolder over het "Deltaplan grote rivieren en de rol van de Wet op de waterkering" is te verkrijgen via de heer Van Iersel van het polderdistrict, tel. (0481) 37 13 93.

Wilt u meer algemene informatie over de dijkverbetering? Belt u in dat geval gerust met het Polderdistrict BETUWE, telefoon (0481) 37 13 93 en vraagt u naar de heer Moerland of Vos (projectleider voor dit dijkvak), zij zullen u graag te woord staan.

Schrijven kan ook:
Polderdistrict BETUWE
Postbus 25
6660 AA ELST GLD
fax (0481) 37 51 80

*Dit nieuwsbulletin dient voor het geven van algemene projectinformatie.
U kunt aan deze uitgave geen rechten ontleen.*



De afgelopen tijd is er achter de schermen enorm veel werk verzet. Hoog tijd om u weer eens even bij te praten. Een "denktank" van mensen uit verschillende disciplines is druk aan het werk geweest met het ontwikkelen van een visie op de dijkverbetering.

Informatie vergaren

Metten is weten

De afgelopen tijd zijn er landmeters aan het werk geweest en is grondonderzoek uitgevoerd. Op basis van de nu beschikbare gegevens vindt een globale analyse plaats naar de dijktechnische mankementen. De resultaten van de boringen en sonderingen worden verder in een later stadium gebruikt om berekeningen uit te voeren. We kunnen dan na gaan of de bedachte oplossing uitvoerbaar is.

Aandachtspunten

Alle leden van de adviesgroep is gevraagd aan te geven wat zij voor de planvorming belangrijk vinden. Het adviesbureau heeft de reacties meegenomen en gebruikt die om na te gaan welke oplossingen voor de afzonderlijke dijkgedeelten mogelijk zijn. Hierbij wordt dan rekening gehouden met de bestaande situatie, de wensen die er leven en de aandachtspunten die zijn aangedragen.

Dijktechnische mankementen

Omdat het in de eerste plaats gaat om de dijktechnische mankementen volgt hierna een eerste indicatie op basis van de nu voorhanden zijnde gegevens.

Kruinhoogte: de dijk is te laag. De noodzakelijke verhoging bedraagt plaatselijk slechts enkele centimeters, maar loopt op tot bijna 50 cm nabij hmp 192.

Piping: het ontstaan van een doorgaande ondergrondse verbinding als gevolg van een zandmeevoerende wel onder de dijk door. Dit zal op een aantal plaatsen het geval zijn. Welke dat precies zijn, is op dit moment niet aan te geven, omdat daarvoor nog verdere berekeningen moeten worden uitgevoerd.

Stabiliteit: de stabiliteit is vrijwel altijd onvoldoende als het talud steiler is dan 1 : 2½. Met name bij IJzendoorn is dat binnendijks het geval.

Visie-ontwikkeling/startnotitie

Mede uit de dijktechnische mankementen, de landschappelijke, ecologische, cultuurhistorische kwaliteiten en de ingebrachte aandachtspunten, blijkt welke oplossingen voor elk dijkgedeelte mogelijk zijn. Dit komt tot uiting in de "visie-ontwikkeling", die u in de startnotitie terug zult vinden.

Zo gaan we na of het eerste gedeelte van dit dijkvak er ook weer als dijk uit kan gaan zien. Een deel van het hoge buitendijkse terrein zou daarvoor afgegraven moeten worden. Hierbij zijn ook planologische problemen en het beleid "Ruimte voor de rivier" van Rijkswaterstaat belangrijk. Aan weerszijden van de Prins Willem Alexanderbrug denken we aan accentuering door middel van beplanting. Die moet wel zover uit de buitenteen komen dat het gras op de dijk niet in de schaduw ligt. Zo'n accent krijgt zichtbare werking vanaf de dijk (plaats van de brug) en vanaf de brug (hier verlaat u het vaste land). Het deel voor het A'dam-Rijnkanaal zal er veel natuurlijker uit kunnen gaan zien, met mogelijk opwaardering van de strang en wilgen. Kaprijpe populieren zullen verdwijnen. Tenslotte zijn de stedelijke omgeving en de geplande natuurontwikkeling in de Kleine Willemspolder ook van belang. Omdat veel van de genoemde aspecten verder van de dijk liggen, is het de vraag of deze in het kader van de dijkverbetering ook zullen worden uitgevoerd. Maar als visie op de dijk en zijn plaats in het landschap is het toch van belang hier aandacht voor te hebben.

Op dit moment wordt met man en macht gewerkt om de startnotitie gereed te maken voor bespreking in de adviesgroep van 12 juni 1997. Daarna informeren we u opnieuw.

Wilt u meer informatie? Belt u in dat geval gerust met het Polderdistrict BETUWE, telefoon (0481) 37 13 93 en vraagt u naar het projectbureau dijkverbetering. Men zal u graag te woord staan.

Schrijven kan ook:
Polderdistrict BETUWE
Postbus 25
6660 AA ELST GLD

fax (0481) 37 51 80

Dit nieuwsbulletin dient voor het geven van algemene projectinformatie.

U kunt aan deze uitgave geen rechten ontlenen.



Dijkvak IJzendoorn-Tiel

4 juli 1997

Op 12 juni 1997 besprak de adviesgroep de concept-startnotitie. Deze bevat een inventarisatie van de dijktechnische problemen, beschrijft de verschillende belangen en karakteristieke waarden en geeft een visie op de verbetering van het dijkvak.

In september kunt u het resultaat beoordelen en uw inspraakreactie geven.

Visie op hoofdlijnen

De leden van de adviesgroep hebben diverse aandachtspunten ingebracht en deskundigen hebben het nodige onderzoek gedaan. Op grond daarvan is aangegeven welke oplossingsrichtingen er voor de dijkverbetering in samenhang met de meespelende belangen in aanmerking lijken te komen. Deze visie is - als onderdeel van de concept-startnotitie - in de adviesgroep met instemming ontvangen. Wel zijn er duidelijke verschillen tussen delen van dit dijkvak. Dit is de reden dat per deeltraject verschillende oplossingen worden voorzien.

Deeltraject 1 (Kom IJzendoorn):

hmp 130 - 143

Ter hoogte van IJzendoorn gaat de voorkeur uit naar een buitendijkse verbetering. De kruin moet 50 tot 90 cm omhoog. Om het bochtige karakter van de dijk te accentueren, wordt gedacht aan het afgraven van een strook van het hoogwatervrije industrieterrein langs de dijk. Ter plaatse van de woningen nrs. 1 tot en met 15 (oneven) is aan de binnenzijde vaak al een berm aanwezig. Waar die nog ontbreekt, moet die er alsnog komen. Waar woningen zeer dicht op de dijk staan, kan aan een bijzondere constructie worden gedacht.

hmp 143 - 145

Er is een kruinverhoging van 20 tot 25 cm nodig. Het buitentalud moet plaatselijk licht worden verflauwd (hier is geen sprake meer van de aanwezigheid van een hoogwatervrij terrein). De aanwezige berm aan de binnenzijde moet een paar meter langer worden. De adviesgroep verwacht dat een buitendijkse verbetering het meest voor de hand ligt, maar dat een combinatie van binnen- en buitendijkse verbetering ook niet kansloos is. Deze keus hangt af van de aanwezige natuurwaarden op het binnentalud, dat over het algemeen ecologisch waardevoller is dan het

buitentalud. Als op het buitentalud geen bijzondere vegetatie voorkomt, lijkt een buitendijkse verbetering het meest kansrijk.

Deeltraject 2 (IJzendoorn - Prins Willem Alexanderbrug):

hmp 145 - 151

De kruin is 10 à 20 cm te laag. Het buitentalud, dat al een helling heeft van 1:3, kan met de begroeide grasbetonstenen in stand blijven. De aanwezige bermen moeten overdoorgaans zo'n 5 m langer worden. Dat is ter plaatse van de woningen geen probleem, want die staan ca. 10 m uit de huidige berm.

hmp 151 - 170

Er is een kruinverhoging van gemiddeld 30 cm nodig. De helling van het buitentalud moet worden verflauwd van 1:2½ naar 1:3. Voor de bermen en de aanwezige bebouwing geldt hetzelfde als het voorgaande stuk. Bij de Prins Willem Alexanderbrug wordt, om landschappelijke redenen, gedacht over het planten van nieuwe populieren op ca. 30 m uit de teen.

Deeltraject 3 (Prins Willem Alexanderbrug - Amsterdam-Rijn kanaal):

hmp 170 - 198

De benodigde kruinverhoging bedraagt 10 tot 40 cm. Het buitentalud moet ook hier plaatselijk worden verflauwd van 1:2½ naar 1:3. De aanwezige bermen zijn hoog genoeg. De verbetering wordt aan de binnenzijde gedacht. Zo mogelijk komt er om landschappelijke redenen een laagte op een afstand van 8 m uit de dijkteen. De aanwezige buitendijkse bomen worden wellicht gekapt.

Deeltraject 4 (Amsterdam-Rijn kanaal - Tiel):

hmp 198 - 206

Er is slechts een geringe kruinverhoging nodig. Het buitentalud heeft bijna overal een helling van 1:3 en hoeft dus niet te worden aangepast. De verbetering is buitendijks voorzien. Vanuit landschappelijk oogpunt wordt het wenselijk geacht een laagte te graven in de uiterwaard voor de teen van de dijk net als voor het A'dam-Rijn kanaal.

hmp 206 - 210

De kruin is iets te laag. Het buitentalud dient op enkele plaatsen te worden verflauwd van 1:2½ naar 1:3.

hmp 210 - 214

De kruin moet 10 à 25 cm omhoog. Het buitentalud is zeer steil, nl. 1:2. Tevens zijn bermen van 10 tot 15 m nodig. Gedacht wordt aan een verbetering op het huidige tracé, dus zowel binnen- als buitendijks.

U moet bij dit alles bedenken dat het nog om een globale verkenning en voorkeuren gaat. Een definitieve keuze wordt pas gemaakt bij het gereedkomen van de projectnota/MER. Verder is het zo dat bij een verbetering binnendijks ook buitendijks vaak werkzaamheden moeten worden uitgevoerd en omgekeerd.

De verdere procedure

Wat staat er na het gereedkomen van de startnotitie te gebeuren? De belangrijkste activiteiten op een rij:

- Het polderdistrict dient de startnotitie op 13 augustus 1997 in bij Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Gelderland. Daarmee start tevens de officiële procedure voor de milieu-effectrapportage.
- GS sturen een exemplaar van de startnotitie voor advies aan de Commissie voor de milieu-effectrapportage (Cie.-m.e.r.).
- GS plaatsen een advertentie in de kranten waarin zij de ontvangst van de startnotitie bevestigen en het voornemen van het polderdistrict om dit dijkvak te verbeteren aankondigen. Tevens kondigen zij daarin de inspraakbijeenkomst (16 september 1997) over de startnotitie aan en melden dat de startnotitie vanaf 28 augustus a.s. gedurende vier weken ter inzage ligt.
- Tijdens de inspraakbijeenkomst licht het polderdistrict de startnotitie toe. Daarna kan iedereen mondeling op- en aanmerkingen over de startnotitie maken. Dat mag trouwens ook schriftelijk gedurende de termijn van terinzagelegging.
- Na afloop van de inspraaktermijn beoordelen GS in overleg met het polderdistrict en de eventueel andere betrokken overheden de ingebrachte "zienswijzen". De opvatting over de zienswijzen wordt gebundeld in een zogenaamde "commentaarnota".
- De Cie.-m.e.r. geeft vervolgens een advies voor de richtlijnen voor het eigenlijke milieu-effectrapport (MER). Dat wil zeggen dat zij aangeeft welke milieu-aspecten bij het opstellen van het MER zouden moeten worden onderzocht.
- GS stellen op basis van de zienswijzen, het advies van de Cie.-m.e.r. en de commentaarnota de definitieve richtlijnen vast. Deze vormen voor het polderdistrict tezamen met de startnotitie de leidraad voor het opstellen van de projectnota/MER.

- In de projectnota/MER geeft het polderdistrict in nauw overleg met de advies- en projectgroep aan wat de gevolgen zijn voor het milieu van de verschillende alternatieven die voor de verbetering van het dijkvak worden overwogen. Ook komt hierin te staan welk alternatief de voorkeur van het polderdistrict heeft. Dit voorkeursalternatief wordt tegelijkertijd uitgewerkt tot een ontwerp dijkverbeteringsplan.
- De projectnota/MER en het ontwerp-dijkverbeteringsplan zullen naar verwachting in mei 1998 gereed zijn en door het bestuur van polderdistrict worden vastgesteld. Ook deze rapporten gaan naar GS en komen in de inspraak. U krijgt dus nog alle gelegenheid er uw zegje over te doen. Te zijner tijd zullen wij het vervolg van de procedure gedetailleerd weergeven.
- Na vaststelling van het dijkverbeteringsplan komt het bestek voor het uitvoeren van het plan aan de beurt. Voordat de uitvoering kan starten moeten ook nog de voor de dijkverbetering benodigde gronden worden aangekocht of een regeling worden getroffen voor het tijdelijk gebruik.

INSPRAAK: belangrijke data!

12 augustus 1997 om 19.30 uur:

Openbare commissievergadering van de gemeente Echteld in het gemeentehuis te Ochten. Hierbij geeft het polderdistrict voorafgaand aan de officiële inspraaktermijn informatie over de dijkverbetering.

De aankondiging kunt u ook lezen in de gemeenteberichten in de plaatselijke krant.

28 augustus t/m 25 september 1997:

de startnotitie ligt ter inzage op het Provinciehuis te Arnhem, de gemeentehuizen van Echteld en Tiel en het ambtshuis van het polderdistrict te Elst.

17 september 1997 om 19.30 uur:

inspraakavond in dorps huis "Ons tehuis", J.R. Zeemanstraat 12/a te IJzendoorn.

Meer informatie kunt u krijgen via de heer Van Iersel van het projectbureau dijkverbetering. Hij is als volgt bereikbaar:

telefoon (0481) 37 13 93

post Polderdistrict BETUWE
Postbus 25
6660 AA ELST GLD

fax (0481) 37 51 80

e-mail polder.betuwe@tref.nl
internet www.tref.nl/over-betuwe/
polderdistrict

U kunt aan deze uitgave geen rechten aan ontleen.



Op 17 september 1997 werd in dorps huis "Ons Tehuis" te IJzendoorn een inspraakbijeenkomst gehouden over de startnotitie. Deze notitie is de formele start van de opstelling van het milieueffectrapport (MER). De bijeenkomst diende om zienswijzen van belanghebbenden en instanties over de startnotitie te vernemen. In het vorige nieuwsbulletin (5) is de inhoud van de concept-startnotitie al aangegeven. Tijdens de bijeenkomst is die nog eens toegelicht. Tevens geeft de startnotitie op hoofdlijnen een visie op de mogelijkheden om het dijkvak te verbeteren.

Inspraakbijeenkomst

Ongeveer vijftien mensen bezochten de inspraakbijeenkomst. Als beheerder van het betreffende dijkvak, is het polderdistrict initiatiefnemer voor de dijkverbetering. De provincie had echter, als bevoegd gezag voor deze procedure, de organisatie en het voorzitterschap van deze avond in handen.

De provincie gaf een toelichting op de verdere procedure en gang van zaken voor dit dijkvak:

- De startnotitie lag tot 25 september 1997 ter inzage. Tot die datum kon men zienswijzen indienen bij Gedeputeerde Staten.
- In juni 1998 wordt de projectnota/MER in de inspraak gebracht.

Het polderdistrict gaf een toelichting op de inhoud van de startnotitie. Hierbij kwamen de volgende punten aan de orde:

- mogelijke tekortkomingen aan een dijk en dit dijkvak in het bijzonder;
- landschappelijke, de natuur/ecologische en de cultuurhistorische waarden (LNC);
- plannen in het gebied rond het dijkvak;
- de staalkaart van mogelijke oplossingen;
- selectie van principeoplossingen en de meest kansrijke oplossingen voor dit vak.

Voorgestelde oplossingen

De voorgestelde oplossingen in de startnotitie zijn dezelfde als die welke in het vorige nieuwsbulletin zijn aangegeven. Het overgangspunt tussen de deelsecties ter hoogte van de Roskam te IJzendoorn krijgt nadere aandacht.

Hoe nu verder?

Wat gebeurt er nu na zo'n hoorzitting? Hieronder staan de belangrijkste activiteiten (chronologisch) op een rij.

- Na afloop van de inspraaktermijn beoordelen Gedeputeerde Staten (GS) van Gelderland samen met het polderdistrict en eventuele, andere betrokken overheden de ingebrachte "zienswijzen".
- De Commissie voor de milieueffectrapportage stelt een advies op voor de richtlijnen met betrekking tot milieu- en dijkverbeteringsaspecten. Het advies wordt naar GS gezonden.
- GS stellen op basis van dit advies en de ingediende zienswijzen in overleg met het polderdistrict eerst conceptrichtlijnen op en stellen daarna definitieve richtlijnen vast.
- De richtlijnen en de startnotitie vormen voor het polderdistrict tezamen de leidraad voor het opstellen van de projectnota/MER.
- In de projectnota/MER geeft het polderdistrict in nauw overleg met de advies- en projectgroep aan wat de gevolgen voor het milieu zijn van de verschillende alternatieven die voor de verbetering van het dijkvak worden overwogen en welk alternatief de voorkeur van het polderdistrict heeft. Dit zogenaamde voorkeurs- of planalternatief wordt tegelijkertijd uitgewerkt tot een ontwerpdijkverbeteringsplan.
- Eén à twee maanden voor de formele vaststelling door het bestuur, organiseert het polderdistrict een voorlichtingsavond. Op dat moment zijn de plannen zover uitgewerkt dat details over de geplande oplossingen bij afritten en dergelijk bekend zijn. Tijdens en na deze voorlichtingsavond willen wij graag van u horen wat u van de plannen vindt. Voordat de officiële inspraak begint, kunnen er dan nog eventuele bijstellingen plaatsvinden.
- In mei 1998 zal de projectnota/MER en het ontwerpdijkverbeteringsplan naar verwachting gereed zijn. Deze worden door het bestuur van het polderdistrict beoordeeld en vastgesteld. Voordat de projectnota/MER wordt vastgesteld, ligt deze voor inspraak aan een ieder ter inzage.

- De projectnota/MER wordt hierna ter goedkeuring voorgelegd aan GS. De provincie kijkt of de projectnota/MER voldoet aan de wettelijke eisen, of hij is opgesteld volgens de richtlijnen en of hij geen onjuistheden bevat.

Het spreekt vanzelf dat wij u tijdens het opstellen van de projectnota/MER op de hoogte blijven houden van de voortgang van de plannen.

Meer informatie kunt u krijgen via de heer Van Iersel van het projectbureau dijkverbetering. Hij is als volgt bereikbaar:

telefoon(0481) 36 71 36

post Polderdistrict BETUWE
Postbus 25
6660 AA ELST GLD

telefax (0481) 36 71 20

e-mail polder.betuwe@tref.nl
internet www.tref.nl/betuwe/polderdistrict

U kunt aan deze uitgave geen rechten aan ontleen.



We hebben de afgelopen tijd niet stilgezeten, maar zijn voortvarend verder gegaan met de voorbereidingen voor het dijkverbeteringsplan. De startnotitie is klaar en heeft ter inzage gelegen. Daarna heeft de commissie voor de milieueffectrapportage een advies opgesteld voor de opstelling van het milieueffectrapport. Inmiddels kwamen ook de leden van de adviesgroep weer bijeen om de eerste hoofdstukken van het milieueffectrapport te bespreken.

Milieueffectrapport

De terinzagelegging van de startnotitie vormt de formele start van de milieueffectrapportage (m.e.r.). In het milieueffectrapport (MER) worden natuurlijk de dijktechnische tekortkomingen weergegeven. Maar daarnaast - en zeker niet minder belangrijk - zal dit rapport ook een inventarisatie bevatten van de aanwezige waarden op het gebied van landschap, natuur en cultuurhistorie. Ook worden in het MER andere belangen beschreven, zoals belangen van bewoners, landbouw en andere bedrijvigheid, recreatie en verkeer. Op grond van deze inventarisaties kunnen wij een veilige én mooie dijk ontwerpen.

Al deze informatie vormt de basis voor twee alternatieven die in de projectnota/MER worden beschreven. Het ene plan heet het planalternatief en het andere is het meest milieuvriendelijke alternatief.

Wat doet de provincie?

Hoewel het polderdistrict Betuwe het initiatief neemt tot het verbeteren van de dijk en ook de leidende partij is bij het opstellen van de projectnota/MER en het dijkverbeteringsplan, is de provincie het bevoegd gezag. In deze fase betekent dit dat zij richtlijnen voor het opstellen van het MER moet vaststellen. De provincie doet dat op basis van een advies van de commissie voor de milieueffectrapportage (cie.-m.e.r.) en de ingekomen "zienswijzen", de suggesties die tijdens de inspraakprocedure worden geopperd.

Commissie m.e.r.

De cie-m.e.r. bezocht het dijkvak op 10 september jl. Tijdens het bezoek gaven medewerkers van het polderdistrict een toelichting op de startnotitie. Zij vertelden de leden van de commissie over de tekortkomingen aan de dijk en over de mogelijke oplossingen die beschikbaar zijn.

Inmiddels heeft de cie-m.e.r. zogenaamde adviesrichtlijnen voor het MER opgesteld en deze toegezonden aan de provincie Gelderland.

De provincie verwerkt dit advies samen met de ingediende zienswijzen tot definitieve richtlijnen voor het milieueffectrapport.

Adviesgroepvergadering

Momenteel zijn wij volop bezig met het opstellen van het milieueffectrapport. Op 11 november jl. vond de vierde adviesgroepvergadering plaats. Hierin werden de eerste delen van het rapport besproken. Tevens werd aandacht besteed aan een verdere uitwerking van datgene dat is beschreven in de startnotitie.

Op basis van de uitgewerkte grondmechanische berekeningen zijn de mogelijke oplossingen geconcretiseerd. Deze oplossingen zijn in de vergadering als concepten gepresenteerd en worden de komende tijd verder uitgewerkt. In de adviesgroep zijn onder andere de mogelijkheden besproken voor een buitendijkse verbetering ter plaatse van de Roskam te IJzendoorn. We verwachten dat de verbetering van de dijk hier buitendijks kan plaatsvinden. Ter plaatse moet echter ook een berm worden aangelegd. Dit heeft als gevolg dat de tuinen worden aangetast.

Beschrijving van de effecten

De komende tijd zullen we veel aandacht besteden aan de beschrijving van de effecten voor het milieu die de diverse oplossingen met zich meebrengen. Op basis van de vergelijking van de verschillende oplossingen maakt het bestuur van het polderdistrict, na advisering door de adviesgroep, een keuze.

Vegetatie op de dijkellingen

Tot voor kort werden de dijkellingen bekleed met vette klei. Het voordeel daarvan is, dat deze klei voldoende waterdicht en erosiebestendig is.

Uit onderzoek is echter gebleken dat de erosiebestendigheid van de dijk voor een groot deel te danken is aan de soort vegetatie op de dijkellingen. De zogenaamde stroomdalvegetatie is daar met name geschikt voor. Deze vegetatie was van oudsher aanwezig op de dijkellingen. Door minder vette klei te gebruiken, kunnen we deze stroomdalvegetatie terugkrijgen. Voorwaarde hierbij is, dat we de dijkellingen op een goede (natuurtechnische) manier beheren. Dit houdt in, dat dijkellingen niet mogen worden bemest en dat ze tweemaal per jaar worden gemaaid. Het maaisel voeren we dan af. In de toekomst zullen we daarom zeer terughoudend zijn bij het in gebruik geven van dijkellingen.

Bij het ontwerp van de nieuwe dijk zullen we met deze wetenschap zeker rekening houden.

Hoe nu verder?

Nu de cie-m.e.r. haar advies heeft opgesteld dienen zich nieuwe activiteiten aan. Hieronder vindt u ze in chronologische volgorde.

- De provincie stelt na ruggespraak met het polderdistrict definitieve richtlijnen op. Naar verwachting stellen Gedeputeerde Staten die in de laatste week van november vast. Zij vormen voor het polderdistrict samen met de startnotitie de leidraad bij opstellen van het MER.
- In de projectnota/MER geeft het polderdistrict - in nauw overleg met de advies- en projectgroep - de gevolgen voor het milieu weer van de verschillende alternatieven die worden overwogen voor de dijkverbetering. Verder spreekt het polderdistrict ook de voorkeur voor een alternatief uit en werkt het dit voorkeursalternatief uit tot een ontwerpdijkverbeteringsplan.
- Op 17 december 1997 vindt de volgende adviesgroepvergadering plaats.
- Naar verwachting zijn de projectnota/MER en het ontwerpdijkverbeteringsplan in april 1998 gereed. In mei worden ze dan door het bestuur van het polderdistrict beoordeeld en vastgesteld.
- Na vaststelling door het bestuur, wordt de projectnota/MER ter goedkeuring voorgelegd aan Gedeputeerde Staten. De provincie beoordeelt of de projectnota/MER aan de wettelijke eisen voldoet en of deze

volgens de richtlijnen is opgesteld en geen onjuistheden bevat.

- Ten slotte wordt de projectnota/MER, naar verwachting in augustus/september 1998, in de inspraak gebracht.

Meer informatie kunt u krijgen via de heer Van Iersel van het projectbureau dijkverbetering. Hij is als volgt bereikbaar:

telefoon (0481) 36 71 36

post Polderdistrict BETUWE
Postbus 25
6660 AA ELST GLD

telefax (0481) 36 71 20

e-mail polder.betuwe@tref.nl
internet www.tref.nl/betuwe/polderdistrict

U kunt aan deze uitgave geen rechten aan ontleen.



Op 5 februari 1998 kwam de adviesgroep bijeen. In deze vergadering bespraken de leden de verschillende varianten en de keuze voor het definitieve plan. Ook bekeken zij de effecten van de verschillende alternatieven. Vanaf nu wordt de laatste hand gelegd aan het voltooiën van de projectnota/MER. Tevens worden de benodigde vergunningaanvragen voor het uitvoeren van het werk opgesteld. Dit alles komt tegelijkertijd in de inspraak.

Milieueffectrapport

In het milieueffectrapport staat het planalternatief (voorkeursalternatief) van het polderdistrict aangegeven. Daarnaast is het noodzakelijk om ook een zogenaamd Meest Milieuvriendelijk Alternatief (MMA) te beschrijven. Op veel plaatsen is het MMA tevens het planalternatief. Beide alternatieven staan hieronder verder beschreven.

Planalternatief

Deeltraject 1

hmp 130-139

Hier vindt een kruinverhoging plaats van 0,5 tot 0,9 meter. De dijk wordt aan de buitenzijde breder en de kruin verschuift dan 5 tot 10 meter rivierwaarts. Over de gehele lengte komt aan de binnenzijde een berm met een breedte van 12½ meter. Bij de woningen aan de Waalbandijk nummers 5 t/m 11 (te Ochten) is in het verleden al een berm aangebracht. Bij de nummers 1, 13 en 15 komt de nieuw aan te leggen berm tot dicht bij de woningen. Na aanleg van de berm kan de tuin weer op de berm worden aangebracht. Door verschuiving van de kruin ontstaat er ruimte om de sloot met knotwilgen bij hmp 138,5 te sparen. Ook bij de Lappenafweg nummer 9 komt wat meer ruimte.

hmp 139-145

Ter plaatse wordt de kruin 0,2 tot 0,4 meter hoger. Binnendijks komt een lage berm van 10 meter breed. De hiervoor benodigde verbreding van de dijkvoet vindt buitendijks plaats. Het binnentalud wordt verflauwd tot

1:2½. Dit heeft plaatselijk consequenties bij hmp 131 en 133. Tuinen kunnen later weer op de berm worden aangebracht. Tussen hmp 141,6 en 142,1 moeten als gevolg van de aanberming enkele bomen in een boomgaard worden gekapt. Ter hoogte van het kerkhof verschuift de kruin enkele meters naar buiten. De benodigde verhoging en verbreding vindt vanaf hmp 143 tot hmp 145 buitendijks plaats. Op die manier is de continuïteit van de dijk in de bebouwde kom gewaarborgd. Binnendijks is een aanberming nodig, die weer als tuin kan worden ingericht.

Deeltraject 2

hmp 145-151

De kruin wordt 0,1 tot 0,2 meter hoger. Het bovenste deel van het binnentalud wordt 1:2½ en sluit aan op het bestaande talud van 1:3. De bermen blijven gehandhaafd en worden bij 144,5-146,5 langer in verband met piping (een verschijnsel waarbij de dijk zijn stabiliteit verliest door zanduitspoeling). Over een lengte van 150 meter wordt de bestaande hoge berm breder (tot maximaal 30 meter bij hmp 145). De ruimte die hiervoor nodig is, wordt verkregen uit de (laagstam)boomgaard. Het ruimteverlies blijft beperkt door op de verlengde berm fruitbomen aan te brengen en deze berm te benutten als wendakker. Het buitentalud, met een helling van 1:3, blijft gehandhaafd.

hmp 151-170

De kruin wordt gemiddeld 0,3 tot 0,5 meter hoger. Het bovenste gedeelte van het binnentalud wordt 1:2,5, waardoor een "getailleerd" talud ontstaat. Tussen hmp 146,9-148,5 en hmp 151,6-153,5 vindt een beperkte aanpassing van de berm plaats. Daardoor wordt de overgang naar maaiveld minder scherp en kan het achterland dichter bij de dijk in gebruik worden genomen. Tussen hmp 155-157,2 bevindt zich waardevol grasland op het bovenste deel van het buitentalud. De buitendijks gelegen watergang en het wiel bij hmp 157 blijven gespaard. De beplanting tussen hmp 157 en 159 wordt verwijderd. De populieren die tussen hmp 162,7 en 166,3 buitendijks evenwijdig aan de dijk staan, worden gekapt.

Deeltraject 3

hmp 170-198

De kruin wordt 0,1 tot 0,4 meter hoger. De benodigde aanpassingen vinden zoveel mogelijk aan de binnenzijde plaats. Binnendijks wordt het bovenste gedeelte van het talud onder 1:2½ gebracht en aangesloten op het bestaande talud. Daardoor ontstaat een getailleerd talud. Bij de bebouwing tussen hmp 184-187,7 wordt de berm aangepast en minder scherp afgewerkt, waardoor er een vloeiender overgang tussen berm en maaiveld ontstaat. De berm komt plaatselijk tot in de tuinen. Na aanleg van de berm kan de tuin opnieuw worden ingericht. De zuidoever van de buitendijkse watergang willen we verflauwen tot 1:4. Dit kan alleen in overleg met eigenaren en betrokkenen.

Het binnentalud kent een ecologisch waardevolle vegetatie. Daarom zetten we de bovenste bodemlaag in depot om na de dijkverbeteringswerkzaamheden terug te zetten. Dit betreft de volgende delen: tussen hmp 170-172 en hmp 174-175 op het binnentalud en tussen hmp 186-187,5 op binnenberm. Tussen hmp 170,5 en 184,3 worden de betonplaten bij de aansluitingen van buitendijkse afritten verwijderd. Bij het gedeelte tussen hmp 175 en 179, dat zwaar wordt aangevallen door golven, komt een nieuwe harde bekleding. Ten slotte worden de populieren tussen hmp 179,3 en 184,3 gekapt.

Deeltraject 4 (Tiel)

hmp 201-206

Het buitentalud wordt verflauwd tot 1:3. Tussen hmp 201 en 202 wordt de kruin maximaal 0,5 meter hoger. Door vanaf hmp 202 tot 205 een laag asfalt op het bestaande wegdek aan te brengen, wordt de kruin een klein beetje hoger. In verband met de benodigde taludverflauwing verdwijnt de aanwezige basaltbekleding. Echte basaltbekleding heeft in het algemeen een landschappelijk hoge waardering. Als de kwaliteit van het basalt nog voldoende is, hergebruiken we deze tussen hmp 211 en 214.

hmp 206-210

Door een laag asfalt op het bestaande wegdek aan te brengen, wordt de kruin hoger. Het bestaande buitentalud blijft gehandhaafd.

hmp 210-214

De kruin wordt hier 0,10 tot 0,25 meter hoger. De verbetering vindt naar binnen toe plaats. De haven blijft daardoor gespaard, evenals de buitendijkse bebouwing. Aan de

binnenzijde komt een berm met een breedte van 10 meter. Deze is in te passen in de later te realiseren woningbouw. Bij de woningbouwplannen houdt men rekening met een toekomstige dijkverhoging zodat de woningen op een iets hoger niveau komen.

Het buitentalud wordt vanaf hmp 211 verflauwd naar 1:2,5 en krijgt een harde bekleding. Tussen hmp 211 en 212,75 brengen we in de buitenteen een damwand aan om piping vanuit de haven te voorkomen.

Meest Milieuvriendelijk Alternatief

Voor zover het MMA gelijk is aan het planalternatief is het hierboven al genoemd. Op onderstaande punten wijkt het MMA af van het planalternatief. Deze punten zijn niet terug te vinden in het dijkverbeteringsplan, maar zijn wel in de afwegingen betrokken. Het betreft hier:

Afvlakken van binnendijkse steunberm

Tijdens de vorige dijkverbetering is een berm aangebracht tussen hmp 144 en 198. Deze berm is vrij hoog en heeft scherpe overgangen. De knik tussen het horizontale deel en het talud van de berm is af te ronden, waarbij het talud flauwer wordt. Een gedeelte van de berm naast de dijk kan zonder problemen als beheer- en onderhoudsstrook worden benut. Het overige deel van de berm kan worden gebruikt voor agrarische activiteiten. Het agrarisch grondgebruik kan op deze wijze dus dichterbij de dijk plaatsvinden. Door de zandondergrond van de steunberm zijn de agrarische gebruiksmogelijkheden echter beperkt. De afrasteringen komen langs de onderhoudsstrook te staan. De kosten hiervoor zijn aanzienlijk, terwijl aan de berm geen dijktechnische aanpassingen nodig zijn. Deze werken dragen dus niet bij aan een vergroting van de veiligheid.

Verbetering binnenwaarts bij vuilstort Tiel

Een milieuvriendelijke variant is een sanering van een deel van de vuilstort bij Tiel, waardoor het mogelijk is om de dijk weer in zijn oorspronkelijke staat terug te brengen. De dijk wordt daarbij weer duidelijk herkenbaar. Het afgraven en storten is echter heel duur. Aangezien het polderdistrict geen taak heeft in de sanering van milieuverontreinigingen, is deze oplossing niet verder overwogen.

Damwanden ter hoogte van IJzendoorn

Toepassing van damwanden leidt tot een ontwerp met minder ruimtebeslag en behoud van bestaande taluds. Het is echter de vraag

of de toepassing van damwanden het gewenste effect heeft. Een belangrijk nadeel van deze variant is dat aanpassing moeilijk is, wanneer in de toekomst opnieuw een dijkverbetering nodig zou zijn. Het gaat daarbij dus om het principiële verschil tussen maximaal behoud nú of acceptatie van de ingreep nú en het verkrijgen van een meer optimale situatie voor de toekomst. In het planalternatief is voor deze laatste insteek gekozen.

Bovendien worden in de huidige voorkeursvariant belangen niet zodanig aangetast, dat deze het gebruik van een damwand rechtvaardigen.

Het voorkeursalternatief benadert in hoge mate het MMA. Vanuit het behoud van bestaande waarden zijn echter andere oplossingen denkbaar. In de hiervoor beschreven voorkeursvariant hebben wij een afweging gemaakt met betrekking tot de benodigde maatregelen en de te bereiken doelen met betrekking tot landschap, natuur en cultuurhistorie. Het voorkeursalternatief biedt een goede oplossing, wanneer je rekening houdt met een realistische prijs-kwaliteitverhouding. De meest concrete verbetering vanuit MMA-optiek is het aanpassen van de bermen over grote lengten. Hiervoor bestaat echter weinig draagvlak bij de betrokkenen.

Voorlichtingsavond

Op 23 april 1998 organiseert het polderdistrict Betuwe een voorlichtingsavond. Deze avond vindt plaats in dorps huis "Ons Tehuis" te IJzendoorn en begint om 19.30 uur.

Op deze avond licht het polderdistrict het dijkverbeteringsplan toe en kunnen geïnteresseerden vragen stellen.

Hoe verder

- Op 9 april 1998 zet de adviesgroep de laatste puntjes op de i van de projectnota/MER en het ontwerpplan.
- Op 13 mei 1998 beoordeelt de dijkstoel van het polderdistrict de projectnota/MER en het ontwerpplan. Daarna stuurt het polderdistrict deze naar Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland.
- Gedeputeerde Staten beoordelen of de projectnota/MER aan de wettelijke eisen voldoet, of deze volgens de richtlijnen is opgesteld en of hij geen onjuistheden bevat.
- Vervolgens leggen Gedeputeerde Staten de projectnota/MER tezamen met het ontwerpplan en de overige stukken ter inzage.

Dit vindt waarschijnlijk plaats van 19 augustus 1998 tot en met 16 september 1998. Door middel van een advertentie in de plaatselijke bladen krijgt u hierover nog informatie.

- De inspraakreacties (zienswijzen) worden verzameld en verwerkt.
- Volgens de planning zal het bestuur van het polderdistrict Betuwe het dijkverbeteringsplan op 22 oktober 1998 vaststellen.
- Naar verwachting keuren Gedeputeerde Staten het plan daarna goed (uiterlijk 9 december 1998).
- Tijdens de terinzagelegging (vermoedelijk van 28 januari 1999 tot en met 11 maart 1999) bestaat de mogelijkheid beroep in te stellen bij de Raad van State.

Grondverwerving

Na goedkeuring door Gedeputeerde Staten begint de grondaankoop. Het polderdistrict vraagt de onafhankelijke taxatiecommissie een taxatie uit te voeren voor elk van de aan te kopen percelen. Op basis van deze onafhankelijke en objectieve taxatie onderhandelt het polderdistrict met eigenaren, huurders en pachters. Als deze onderhandelingen niet tot een akkoord leiden, kan een onteigening volgen op basis van de Onteigeningswet. De Wet op de waterkering maakt een verkorte procedure voor deze onteigening mogelijk.

Meer informatie kunt u krijgen via de heer Van Iersel van het projectbureau dijkverbetering. Hij is als volgt bereikbaar:

telefoon (0481) 36 71 36

post Polderdistrict BETUWE
Postbus 25
6660 AA ELST

telefax (0481) 36 71 20

e-mail polder.betuwe@tref.nl

internet www.tref.nl/betuwe/polderdistrict

U kunt aan deze uitgave geen rechten aan ontfenen.